SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

PAŃSTWOWEGO GIMNAZJUM

im. KRÓLA KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA

w KOŁOMYI

za rok szkolny

1927/28.

Kołomyja, w czerwcu 1928.

Z drukarni F. Dolińskiego w Kołomyi, ul. Legjonów 10.

SPRAWOZDANIE
DYREKCJI
Państwowego Gimnazjum
im. Króla Kazimierza Jagiellończyka
w KOŁOMYI

za rok szkolny
1927/28.

TREŚĆ:

I. Państwowe Gimnazjum im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Kołomyi w pierwszem dziesięcioleciu Odrodzonej Polski.

II. Wiadomości urzędowe za rok 1927/28.

Kołomyja, w czerwcu 1928.

Z drukarni F. Dolińskiego w Kołomyi, ul. Legjonów 10.

I.

PAŃSTWOWE GIMNAZJUM IM. KRÓLA KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA W KOŁOMYI W PIERWSZEM DZIESIĘCIOLECIU ODRODZONEJ POLSKI.

1. Rzut oka na ważniejsze wydarzenia w zakładzie.

Polskiej szkole na kresach południowo-wschodnich naszego państwa nie było danem po rozpadnięciu się Austrji przejść bezpośrednio pod władzę oswobodzonej Ojczyzny. Czekały ją wypadki ciężkie strasznej udręki, strasznych i bolesnych zmagań o zachowanie polskości, tem boleśniejszych, że ze strony bratniego narodu, żyjącego tu z nami od wieków. Dnia bowiem 1. listopada 1918 objęli tu władzę niespodziewanie Ukraińcy. Początkowo nie mieszali się do spraw szkolnych, tak personalnych Grona, jak i pedagogiczno-dydaktycznych, poprzestali jeno na przeprowadzeniu ścisłej rewizji budynku gimnazjalnego, szukając w nim broni ukrytej; gdy nie znaleźli jednak nic podejrzanego, zostawili zakład w spokoju.

Wypadki pamiętnego listopada spadły na nas tu nagle i zastały nas nieprzygotowanych do jakiejkolwiek akcji obronnej przeciw tym, którzy podstępnie, zbrojną ręką na czas krótki nad nami zapanowali. Toteż wystąpienie Ukrainy nie spotkało się z żadnym oporem czynnym ze strony tak starszych, jak i młodzieży. Pozostaliśmy wszyscy spokojni o dalszą przyszłość, bo byliśmy pewni, że Ojczyzna o nas nie zapomni, że złowrogie zjawisko efemeryczne, które nas gnieść poczęło, zniknie tak nagle, jak nagle powstało.

Nauka regularna, która rozpoczęła się dnia 23 września 1918, odbywała się w listopadzie i grudniu dalej normalnym trybem bez zakłócenia wprawdzie ze strony uzurpatorów, lecz z bezustanną obawą, co najbliższe jutro nam przyniesie. Stan taki trwał do dnia 21 grudnia 1918, w którym młodzież szkolna rozjechała się na ferje Świąt Bożego Narodzenia.

Tegoż samego dnia otrzymała Dyrekcja pismo urzędowe od naczelnika powiatu, komisarza Dra Stryjskiego, wzywające członków Grona nauczycielskiego do podpisania przyrzeczenia na wier-

ność Ukrainie pod zagrożeniem w razie odmowy utraty wszystkich praw charakteru służbowego. W odpowiedzi na to wezwanie członkowie Grona z wyjątkiem Rusinów i Żydów wystosowali dnia 23 grudnia 1918 do starostwa w Kołomyi następujące pismo:

„W odpowiedzi na pismo Świetnego Starostwa w Kołomyi z dnia 21 grudnia 1918 L. 82412/18 podpisani członkowie Grona nauczycielskiego gimnazjum polskiego w Kołomyi narodowości polskiej oświadczają solidarnie:

1. Zgodnie z opinją całego społeczeństwa polskiego nie możemy składać żadnych prawno-politycznych zobowiązań aż do ostatecznego unormowania stosunków polityczno-narodowych na kongresie pokojowym.

2. Jak dotąd, tak i nadal chcemy pracować na dotychczasowych zasadach według najlepszej wiedzy i sumienia dla dobra powierzonej nam młodzieży oraz ogółu, mając na względzie utrzymanie ładu i porządku społecznego.

Podpisali: Boroń Stanisław, dyrektor; nauczyciele: Bojarski Franciszek, Gurczak Jan, Werber Stanisław, Śliwa Jan, Spólnicki Michał, Żukrowski Antoni, Dr Czekałowski Dominik, ks. Wójcik Franciszek, Wiśniewski Marjan, Kobierski Roman, Bachmann Piotr, Dębski Henryk, Kubiński Roman, Leszczyński Tadeusz, Bienkiewicz Stanisław, Lachcik Tomasz, Górka Rudolf, Grodecki Bolesław, Synoradzki Franciszek. (Nie podpisali nauczyciele Rusini i Żydzi.)

Działo się to w czasie feryj świątecznych. Dalsza nauka miała się rozpocząć 15 stycznia 1919. Tymczasem dnia 11 stycznia o godzinie 11 przedpołudniem przybył do zakładu z oddziałem wojska oficer ukraiński, Bazyli Czajkowski, były nauczyciel gimnazjalny, i legitymując się pismem wojskowej komendy miasta, zażądał od Dyrektora kluczy od budynku szkolnego. Dyrektor uczynił zadość temu żądaniu. W budynku ustawiono natychmiast straże wojskowe, które tam pozostawały aż do wprowadzenia się gimnazjum ruskiego t. j. do dnia 21 stycznia 1919. Gimnazjum to mieściło się w naszym budynku do dnia 20 lutego. W dniu tym zajęto budynek na szpital wojskowy, a gimnazjum ruskie pomieszczono w zakładzie S. S. Urszulanek. W międzyczasie 4 lutego usunięto także z mieszkania służbowego w budynku gimnazjum polskiego dyrektora tego zakładu, Boronia Stanisława.

By uchronić młodzież od utraty roku szkolnego, powstała myśl założenia pryw. gimnazjum polskiego. Wniesiono nawet w tym celu podanie do Ukraińskiego Sekretarjatu Oświaty w Stanisławowie, który okazywał skłonność zezwolenia na otwarcie zakładu prywatnego, lecz pod warunkiem, że Dyrektor i członkowie Grona przyjmą obywatelstwo ukraińskie i złożą przyrzeczenie na wierność rządowi Republiki Ukrainy Zachodniej. Ponieważ warunek ten był nie do przyjęcia, więc do otwarcia gimnazjum pryw. nie doszło. Zato Grono nauczycielskie zorganizowało tajne kursy naukowe. Lekcje odbywały się po domach prywatnych w dniach

i godzinach zgóry oznaczonych, a także w lokalu na każdy dzień innym. W ten sposób młodzież polska postępowała naprzód w nauce szkolnej. Uczniowie-Żydzi częściowo wstąpili do gimnazjum ruskiego, częściowo zaś do gimnazjum żydowskiego, które założono za zezwoleniem władz ukraińskich.

Taki stan trwał do dnia 24 maja 1919. W dniu tym skończyło się w Kołomyi panowanie Ukraińców, a ster rządów cywilnych ujęli w swe ręce miejscowi Polacy. Zorganizowana już przedtem Polska Organizacja Wojskowa wystąpiła wtedy jako straż dobra i bezpieczeństwa publicznego, przygotowana do odparcia ewentualnych napadów na miasto ze strony tworzących się band ukraińskich.

W dniu 26 maja 1919 wkroczył do miasta pierwszy oddział wojsk rumuńskich. Rumuni przybyli, jak to powiedział ich dowódca do zebranych reprezentantów wszystkich wyznań i narodowości, na zaproszenie Polski i na polecenie Ententy, by kres położyć rządom bolszewickim w tej części kraju i by potem wraz z armją polską wystąpić przeciw bolszewizmowi rosyjskiemu.

Za zezwoleniem władz rumuńskich zabrano się bezzwłocznie do podjęcia przerwanej przez Ukraińców regularnej nauki szkolnej. Dnia 31 maja Grono nauczycielskie odbyło konferencję w tej sprawie. Zebranych powitał Dyrektor przemówieniem: „Po siedmiomiesięcznej niewoli pełnej śmierci, prześladowań i udręki jesteśmy wolni Nie miejsce tu na genezę i przebieg wrogich rządów ukraińskich. Stwierdzę tylko, że rządy te pod znakiem szowinizmu narodowego rozwinęły sui generis bolszewizm dziki i barbarzyński, a przytem wrogi polskości. Uchwalono ustawę wywłaszczającą Polaków, zabierano naszym włościanom ostatnią krowę, ostatnią koszulę, a nawet ostatni kęs chleba. Pozamykano nam szkoły, poniszczono nasze pomniki i starano się zetrzeć z powierzchni tej ziemi wszelką kulturę polską. Znęcano się nad młodzieżą naszą i bito ją nawet, że nosi znak szkoły polskiej. Tysiące niewinnych rodaków pozamykano w wilgotnych barakach i ciemnych lochach, gdzie jedni już pomarli śmiercią męczeńską, z głodu zimna i gwałtu, a drudzy z nich, jakkolwiek dziś już wolni, poginą jako niewinne ofiary dzikiego barbaryzmu, bo organizm ich i duch ich już zabity.

Setki naszych braci tak z ludu, jak i z inteligencji rozstrzelano na mocy wyroków wydanych przez zwyrodniałych i zdziczałych młodzików.

Toteż cześć, hołd i uwielbienie tym wszystkim niewinnym ofiarom dzikiego ukrainizmu. Wolna, potężna i sprawiedliwa Polska niech żyje!"

Następnie Grono uchwaliło 1) nie dopuścić do współpracy w zakładzie nauczycieli, którzy złożyli przyrzeczenie rządowi Zachodniej Ukrainy, 2) pozwolić uczęszczać do zakładu wszystkim uczniom zapisanym na początku roku szkolnego bez względu na

ich wyznanie i narodowość z wyjątkiem tych, którzy dopuścili się wykroczeń przeciw społeczeństwu polskiemu lub przeciw zasadom moralności i karności. Wspomniane uchwały pokrywały się zupełnie z zarządzeniem Rady Szkolnej Krajowej w tej sprawie, podanem w okólniku z dnia 31 maja 1919 L. 159/Pr., okólnik zaś ten doszedł do Kołomyi drogą prywatną dopiero dnia 20 czerwca.

Dnia 1 czerwca odbyło się nabożeństwo z powodu ponownego otwarcia zakładu, a następnego dnia rozpoczęła się normalna nauka wprawdzie nie w budynku własnym, który wymagał remontu i odczyszczenia, lecz w gmachu szkolnym S. S. Urszulanek. Z zapisanych z początkiem roku 564 uczniów zgłosiło się 313[14], a w liczbie tej z 203 uczniów-Żydów tylko 42, reszta bowiem przeszła do gimnazjum ruskiego. Do pracy zaś stanęli wszyscy nauczyciele zakładu, którzy odmówili złożenia przyrzeczenia rządowi ukraińskiemu w dniu 23 grudnia 1918, a nadto nauczyciel języka polskiego w ruskiem gimnazjum, Szczepan Zaczek, którego usumięto stamtąd również z powodu niezłożenia przyrzeczenia władzom ukraińskim.

W dniach 23, 24 i 25 czerwca odbył się pisemny, a w dniach 27 i 28 czerwca ustny egzamin dojrzałości pod przewodnictwem Dyrektora zakładu.

Dnia 1 lipca 1919 zakończono rok szkolny uroczystem nabożeństwem i rozdaniem świadectw rocznych z datą 30 czerwca 1919.

Rok szkolny 1918/19 był dla naszego zakładu czasem przejściowym. Od 1 listopada 1918 do drugiej połowy czerwca 1919 nie pozostawaliśmy w żadnym, ani bezpośrednim ani pośrednim kontakcie z polskiemi władzami szkolnemi. Dopiero przy końcu czerwca poczęliśmy otrzymywać drogą prywatną szczupłe wiadomości o rozporządzeniach naszego Ministerstwa W. R. i O. P. oraz naszej Rady Szkolnej Krajowej. Że w poczynaniach naszych nie odbiegaliśmy od zarządzeń władz polskich, zawdzięczać to możemy jedynie naszemu głębokiemu uczuciu narodowemu, które tak w czasie niewoli ukraińskiej, jak i okupacji rumuńskiej wskazywało nam, jak mamy postępować, by chronić powierzoną nam młodzież tak pod względem narodowym, jak i moralnym. Tak dotrwaliśmy do przyjścia władz polskich t. j. do 23 sierpnia 1919. Od dnia tego czuliśmy się już bezpiecznymi i szczęśliwymi pod opieką naszych władz szkolnych i administracyjnych, a szkoła nasza stała się już naprawdę państwowem gimnazjum polskiem, na którego fasadzie bez jakiejkolwiek obawy mogliśmy wtedy zawiesić godło Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

Rok szkolny 1919/20 rozpoczął się uroczystem nabożeństwem dnia 15 września 1919. Opóźnienie rozpoczęcia roku szkolnego nastąpiło z powodu naprawy i oczyszczenia budynku gimnazjalnego. Liczba uczniów od roku tego zaczyna wzrastać, a wraz z wrastającą liczbą młodzieży zwiększa się ilość oddziałów równorzędnych. Zakład nasz obchodzi uroczyście wszystkie pamiątko-

we zdarzenia z dziejów naszych tak dawniejszych, jak i współczesnych. Szczególnie wypadki najświeższe głośnem echem odbijają się w sercach młodzieży, na którą silniej działają one aniżeli na starszych. Z żywiołową radością przyjmuje młodzież nasza wiadomości o posuwaniu się wojsk polskich w głąb Pomorza i z niebywałym entuzjazmem święci dnia 13 lutego 1920 zjednoczenie tej ziemi z Ojczyzną. Następnie jużto z radością jużto z gorączkowym niepokojem śledzi przebieg walk z Moskalami, cieszy się z wkroczenia Naczelnika Państwa do Kijowa, a smuci się, lecz nie rozpacza i nie traci nadziei z powodu odwrotu wojsk naszych z Ukrainy; w czasie zaś koniecznej potrzeby zasilenia sił naszych ochoczo garnie się w szeregi wojskowe, by zagrożoną wolność Ojczyzny ratować przed nacierającemi hordami bolszewickiemi. Nie brak więc i tej naszej młodzieży kresowej w rozstrzygających chwilach na polu chwały.

W roku tym odwiedzili nasz zakład przedstawiciele Władz szkolnych. Dnia 24 marca 1920 przyjechał Pan Stanisław Pająk, inspektor szkół średnich, w celu odebrania przysięgi od Grona nauczycielskiego na rzecz Państwa Polskiego, którą złożono na jego ręce dnia następnego. Dnia 26 maja przybył do naszego zakładu Pan Stanisław Sobiński, delegat Ministerstwa W. R. i O. P. dla szkolnictwa w Małopolsce, i przysłuchiwał się odbywającemu się wówczas egzaminowi dojrzałości.

Rok szkolny 1919/20 zakończono dnia 24 czerwca 1920 uroczystem nabożeństwem i rozdaniem swiadectw.

Następny rok szkolny 1920/21 rozpoczął się 22 września 1920. Opóźnienie rozpoczęcia nauki szkolnej spowodowane zostało położeniem wojennem we Wschodniej Małopolsce (ewakuacja w lipcu i sierpniu, późny powrót z wakacyj, udział nauczycieli i starszej młodzieży w walkach z bolszewikami). Do dnia 15 listopada 1920 nauka odbywała się w klasach I - VI. klasy VII i VIII otwarto dopiero 16 listopada po powrocie młodzieży z wojska.

Dnia 18, 19 i 20 listopada bawił w naszym zakładzie wizytator szkół Pan Stanisław Pająk celem odbycia hospitacji i przystosowania nauki do nowych programów.

Z uroczystości i obchodów, nakazanych przez Władze, wypada wspomnieć o uczczeniu dnia 1 lutego 1921 uroczystym porankiem tych uczniów zakładu, którzy jako ochotnicy żołnierze brali udział w wojnie prowadzonej w obronie niepodległości Ojczyzny, zagrożonej przez bolszewicką Rosję. Dyrektor wspomniał wtedy w serdecznem przemówieniu o uczniach poległych na polu chwały, wymienił tych, którzy brali udział w walkach, przyczem podniósł, że gimnazjum nasze w ofierze krwi na ołtarzu wolności nie ustępowało innym szkołom średnim w Polsce. Po przemówieniu Dyrektora młodzież, odspiewawszy cykl pieśni patrjotycznych, w podniosłym nastroju rozeszła się do domów.

Rok szkolny 1920/21 zakończono normalnie dnia 28 czerwca 1921 uroczystem nabożeństwem dziękczynnem i rozdaniem świadectw szkolnych.

Rok szkolny 1921/22 rozpoczęto już zupełnie prawidłowo dnia 1 września 1921. Zakład w tym roku wstąpił w stadjum przekształcania się z dawnego typu staroklasycznego na typ nowy: humanistyczny III na podstawie uchwały rodziców uczniów, powziętej na zebraniu rodzicielskiem dnia 26 czerwca 1921. W klasach I — III uczono według programu obowiązującego dla wszystkich gimnazjów nowych typów (podbudowa), w kl. IV udzielano nauki według planu dla typu humanistycznego (j. łaciński w kl. IV — bez greki), w klasach zaś V — VIII obowiązywał program dla dawnych gimnazjów klasycznych.

Grono nauczycielskie zakładu, pragnąc nawiązać chwile współczesne odrodzenia Państwa Polskiego do czasów naszej świetnej przeszłości, a także przypomnieć miejscowej młodzieży nici wiążące te okolice z tą przeszłością, poczęło czynić starania, by zakład nasz nosił nazwę im. Króla Kazimierza Jagiellończyka. Motywowało zaś to wypadkami dziejowemi. W Kołomyi bowiem na błoniach rozgłośnego z okrutnych cierpień Polaków Kosaczowa odbierał w r. 1484 hołd od wojewody wołoskiego Stefana król Kazimierz Jagiellończyk. Przeto imię tego wielkiego króla przypominać będzie tak Polakom, jak i miejscowym Rusinom, że my Polacy jesteśmy tu na swojej ziemi, nie przybłędy, żeśmy tu siali kulturę, że do tej ziemicy Pokuckiej mamy niczem niezaprzeczone prawo, prawo tubylców, za którymi przemawia przeszłość i teraźniejszość. Starania Grona nie pozostały bez skutku, bo Pan Minister W. R. i O. P. reskryptem z dnia 3 października 1921 L. 20707/D. II. zezwolił, by gimnazjum nasze nosiło nazwę: Gimnazjum państwowe imienia Króla Kazimierza Jagiellończyka w Kołomyi, a Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, donosząc o tem zezwoleniu pismem z dnia 15 października 1921 L. 20769/IV, zaleciło, by gimnazjum corocznie w stosowny sposób czciło pamięć króla Patrona.

Od roku 1921/22 do czasów dzisiejszych życie w zakładzie płynie zupełnie normalnie pod troskliwą opieką Władz przełożonych, które częstemi wizytacjami czuwają nad prawidłowym rozwojem szkoły naszej i postępami w naukach młodzieży. Poza wspomnianemi wizytacjami P. Wizytatora Pająka mieliśmy hospitacje wizytatorskie P. Dra Ludwika Jaksy Bykowskiego 14. IX. 1921 r., P. Jerzego Dunin Wąsowicza 23. I. i 6. V. 1922 r. oraz 17 — 21. XII. 1925 r. i 19—20. IV. 1926, P. Edwarda Horwatha 10. IX. i 16. XII. 1927. W latach tych odbywały się lekcje przykładowe w obecności instruktorów specjalnych przedmiotów, a mianowicie 3 i 4 III. 1925 r. P. Włodzimierza Świątkiewicza, wizytatora i instruktora ćwiczeń cielesnych; 23, 24 i 25. III. 1925 r., P. Dra Juljusza Balickiego, instruktora języka polskiego; 15. VI. 1925 r. P. Stefana

Pikora, instruktora nauki rysunków, i 24. XI. 1925 P. Włodzimierza Lewickiego, instruktora matematyki i fizyki.

Dnia 16 maja 1927 zwiedził nasz zakład Pan Kurator Dr Jan Riemer z okazji swej podróży inspekcyjnej po Pokuciu, przyczem badał stan budynku i przeglądał gabinety naukowe i bibljoteki szkolne.

Liczba młodzieży, uczęszczającej do tut. zakładu, od czasów powstania Odrodzonej Polski poczęła wzrastać z każdym rokiem, a z nią powiększała się również ilość klas równorzędnych. Nieznaczny spadek dał się zauważyć w bieżącym roku szkolnym, co przypisać należy nie zmianie programów lub metody, lecz zmniejszeniu się ilości urodzin w latach wojennych, a także powstaniu w naszem mieście zawodowej szkoły średniej handlowej, do której zaczyna zwracać się pewna część miejscowej młodzieży.

Pomni, że na kresach mieszkamy razem z Rusinami, z którymi związani jesteśmy nietylko węzłami pokrewieństwa plemiennego, ale także w znacznej części osób, a nadto pragnąc postępować w myśl idei Jagiellońskiej, którą podjął Pierwszy Marszałek Polski Piłsudski, szukaliśmy dróg zbliżenia się do nich, szukaliśmy platformy, na którejby, zapomniawszy o przykrych przeżyciach niedawnej przeszłości, można współżyć przyjaźnie i serdecznie. Wprowadzono więc w r. 1921/22 naukę języka ruskiego w zakładzie jako przedmiotu względnie obowiązkowego w kl. I—III. Następnie za inicjatywą i poparciem P. Wizytatora Horwatha, a także dzięki usilnym staraniom Dyrektora zakładu naszego przychodzi do przyjaznego współżycia nietylko między Gronami nauczycielskiemi, ale i młodzieżą tut. gimnazjów, polskiego i ruskiego. Od r. 1926/27 urządzają uczniowie obu zakładów turnieje szachowe; święta sportowe odbywają się wspólnie. Grona obu gimnazjów zbierają się razem na posiedzenia naukowe raz w jednym, drugi raz w drugim zakładzie. Także uroczystości państwowe postanowiły Dyrekcje obu zakładów obchodzić wspólnie.

Poczynania te, mające na celu stworzenie współżycia obu bratnich narodów, przyjęło społeczeństwo tutejsze nadzwyczaj przychylnie, czego dowodem jest artykuł w miejscowej prasie (Tygodnik „Zjednoczenie“ z dnia 25. marca 1928.) z powodu obchodu Imienin Marszałka Piłsudskiego. Artykuł ten, jako znamienny głos czasu, przytaczamy poniżej w całości:

„Młodzież gimnazjalna w Kołomyi w dniu Imienin Marszałka Piłsudskiego. Za inicjatywą i staraniem swych kierowników oba państwowe gimnazja polskie i ruskie, uczciły dzień imienin Marszałka uroczystym porankiem, urządzonym wspólnemi siłami. Po uroczystych nabożeństwach w kościele, cerkwi i synagodze, młodzież obu zakładów zebrała się w wielkiej sali miejskiej Kasy Oszczędności, by złożyć hołd Dostojnemu Solenizantowi. Obszerna sala i galerje zapełniły się po brzegi młodą publicznością, która

chciała dać wyraz temu, że dążenia Marszałka w kierunku stworzenia serdecznego współżycia obu bratnich narodów pragnie tu na kresach państwa w czyn wprowadzić.

Pierwsze miejsca w sali zajęli nauczyciele wraz z dyrektorami obu zakładów p. Boroniem i p. Koteckim na czele. Na scenie, przybranej w zieleń i godła Rzeczypospolitej, widniał wielki i piękny portret Marszałka pędzla artysty malarza profesora Bienkiewicza. Program poranku był bardzo urozmaicony. Złożyły się nań piękna deklamacja uczniowska, śpiewy i udatne produkcje muzyczne młodzieży obu zakładów. Clou poranku stanowiło przemówienie prof. Spólnickiego w języku polskim i przemówienie prof. Czajkowskiego w języku ruskim. Obydwaj nauczyciele w gorących słowach przedstawili młodzieży, za co winna kochać i czcić Wielkiego Budowniczego Rzeczypospolitej. Wskazali na wzniosłe ideały i mądre poczynania Marszałka, zmierzające do takiego urządzenia Polski, aby była wspólną Ojczyzną Matką dla wszystkich stanów i narodowości, zamieszkujących jej wielkie ziemie. Po przemówieniach chór młodzieży ruskiej odśpiewał pieśń „Mnohaja lita“, przy której śpiewaniu zebrani wstali z siedzeń. W czasie poranku panował wśród uczniów uroczysty nastrój, a z oblicza kierowników i wychowawców obu gimnazjów biła pełna nadziei radość, że przez osobę i działalność Marszałka idea przyjaznego współżycia obu pokrewnych sobie narodów urzeczywistnia się wśród młodzieży szkolnej, że ta idea razem z młodzieżą róść i potężnieć będzie dla duchowego i materjalnego dobra obu narodów, a tem samem dla potęgi i świetności Rzeczypospolitej“.

2. Obraz życia Zakładu.

a) Ustrój szkoły.

Już w pierwszym roku powstania Państwa Polskiego okazała się konieczność reformy szkolnictwa. Podniósł to w odezwie do nauczycielstwa szkół elementarnych, średnich i zawodowych Delegat Ministerstwa W. R. i O. P. i Wiceprezydent b. Rady Szkolnej krajowej P. Zoll dnia 24 lutego 1919, zaznaczając, że „polskie szkolnictwo musi być od podstaw budowane po myśli zmienionych zasad“, że „trzeba innych planów, innych podręczników, innej organizacji, a nawet zmienionej metody nauczania, na którejby swoisty charakter narodowej szkoły wywarł właściwe sobie piętno“. Zaczyna się więc intensywna praca naszych Władz szkolnych nad stworzeniem nowej szkoły polskiej. Wprowadza się instytucję wychowawców klasowych. We wrześniu 1919 r. opracowuje się w Zakładzie naszym regulamin wychowawczy, uwzględniający odrębne stosunki miejscowe i potrzeby młodzieży, który po zatwierdzeniu przez b. Radę Szkolną krajową obowiązywał wychowawców klasowych (przedtem gospodarzy klas) do września 1927. W sierpniu 1927 wydaje Ministerstwo W. R. i O. P. nowy regulamin pracy wychowawczej w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjach nauczycielskich, określający w ogólnych zarysach zakres czynności opiekunów klas i specjalnych wychowawców. Na podstawie tego regulaminu ułożono szczegółowy plan pracy wychowawczej w tut. gimnazjum, który wszedł w życie w bieżącym roku szkolnym.

Z rokiem szkolnym 1919/20 przystosowano dawne plany naukowe do zmienionych stosunków. Liczbę godzin nauki języka polskiego pomnożono we wszystkich klasach. Przy nauce tego przedmiotu zwracano baczniejszą uwagę na poprawność w wyrażaniu się ustnem uczniów w języku ojczystym, tudzież na ćwiczenia pisemne celem osiągnięcia jak największej poprawności pod względem gramatycznym i ortograficznym. (W roku tym wprowadzono nową pisownię, obowiązującą we wszystkich szkołach i urzędach Rzeczypospolitej.) Przy czytaniu ustępów opuszczono te wszystkie, które miały związek z dawną przynależnością tej części Polski do byłej monarchji austrjackiej, a kładziono nacisk na ustępy traktujące o Polsce. Przy nauce literatury polskiej starano się poznać gruntownie ideały natchnionych pisarzy narodowych i uwydatniano silnie jasne strony przeszłości Polski. Skutkiem zwiększenia się ilości godzin języka polskiego, by nie obciążać zbytnio młodzieży, zmniejszono liczbę godzin języków klasycznych. Przy lekturze autorów klasycznych szczególną uwagę zwracano na nici wiążące czasy nowożytne ze światem klasycznym, a przy każdej sposobności nie omieszkano uwydatniać wpływu literatur klasycznych na kulturę i literaturę polską. Naukę języka niemiec-

kiego rozpoczęto od kl. II, a liczbę godzin tego przedmiotu ograniczono. Obok języka ojczystego wybitne miejsce w kształceniu młodzieży wyznaczono historji powszechnej, a zwłaszcza ojczystej. I tu podobnie, jak przy lekturze wzorów literackich, podkreślano i uwydatniano jaśniejsze momenty z przeszłości Polski, budząc wiarę i ufność w siły twórcze narodu. Wprowadzono w kl. VIII jako nowy przedmiot naukę o państwie i o Polsce współczesnej oraz o prawach i obowiązkach obywatelskich, przyczem uwzględniano geografję i dzieje Polski ze szczególnem uwydatnieniem historji kultury. W nauce geografji przeznaczono specjalne godziny dla geografji ziem polskich. Przy naukach przyrodniczych wysunięto na plan pierwszy uwzględnienie przyrody, produktów i potrzeb krajowych. Naukom przyrodniczym nadano kierunek praktyczny, skutkiem czego oparto je na eksperymentach. Uczniowie poczęli się zajmować czynnie tym przedmiotem, a więc rysowali, sekcjonowali, eksperymentowali i demonstrowali; wprowadzono nadto obowiązkowe wycieczki przyrodnicze oraz ćwiczenia w pracowni szkolnej

Z początkiem r. szk. 1920/21 wprowadzono w klasie I ściśle nowy plan ministerjalny, uwzględniający wspólną 3-letnią podbudowę dla nowego typu gimnazjum, jakiem miał się stać nasz Zakład, a w klasach II i III z pewnemi przystosowaniami na czas przejściowy, zależnemi od dotychczasowego typu klasycznego dawnego.

W r.. 1921/22, w którym gimnazjum nasze weszło w stadjum przekształcania się z dawnego typu staroklasycznego na typ nowy humanistyczny, uczono w klasach I—III według programu ministerjalnego dla wszystkich nowych gimnazjów (podbudowa), w klasach następnych obowiązywał dawny plan austrjacki dla gimnazjów klasycznych ze zmianami, uwględniającemi stosunki polskie. W tym roku wprowadzono w kl. I—III język ruski, jako przedmiot względnie obowiazkowy. Przedmiotu tego uczyli się i do dziś uczą się wszyscy uczniowie klas I—III bez wyjątku. W roku zaś bieżącym udziela się nauki języka ruskiego, jako przedmiotu nadobowiązkowego w klasach IV—VII.

Stadjum przekształcania się Zakładu z typu staroklasycznego na typ nowy skończyło się w r. 1924/25, od r. 1925/26 cały Zakład jest już typu humanistycznego.

b) Praca nad podniesieniem poziomu naukowego i wychowawczego.

O podniesienie poziomu naukowego i wychowawczego starali się w ostatniem dziesięcioleciu w wysokim stopniu członkowie Grona nauczycielskiego tut. gimnazjum zwłaszcza od czasu, gdy

przebrzmiały echa bojów, gdy zniknęła groza wojny. Od r. 1920/21 po czasy obecne istniały i istnieją kółka literacko-naukowe, na których uczniowie pod kierownictwem nauczycieli Dra Czekałowskiego, Przygodzkiego, Spólnickiego, Dra Wagmanna, Zaczka, Oszywy, Ecksteina odczytywali sprawozdania z przeczytanych dzieł, wygłaszali samodzielnie opracowane referaty, przeprowadzali dyskusje oraz przerabiali pewne partje z literatury polskiej, niemieckiej, historji i propedeutyki filozoficznej.

Dnia 24 września 1924 otworzono Czytelnię uczniowską im. Henryka Sienkiewicza, która znalazła pomieszczenie w jednej z sal szkolnych. Zaopatrzona obficie w pisma naukowe i sportowe stała się w krótkim czasie miejscem zebrań młodzieży; tu odbywały się wykłady z dziedziny społecznej profesorów Dra Czekałowskiego, Dębskiego i Dra Wagmanna oraz odczyty starszych uczniów z zakresu kultury i t. p. Przy Czytelni powstało kółko dramatyczne uczniów, którem kierowali początkowo naucz. Barabasz, a później Przygodzki. Kółko to dawało co roku kilka przedstawień jużto na dochód obu miejscowych burs, jużto na rzecz ubogiej młodzieży szkolnej. Opieka nad czytelnią spoczywała w pierwszych trzech latach istnienia w ręku nauczyciela Barabasza, w ostatnim zaś roku zajął się nią nader gorliwie naucz. Bachmann.

Na rozwój umysłowy uczniów w niemałym też stopniu oddziaływały urządzane z polecenia Władz szkolnych okolicznościowe obchody pamiątkowe, połączone z wykładami nauczycieli, jak rocznice powstań narodowych, pokonania państw centralnych przez mocarstwa sprzymierzone, powstania Polski Odrodzonej, utworzenia Komisji Edukacyjnej, śmierci Marji Konopnickiej, poety Franciszka Karpińskiego, Dantego, twórcy Boskiej Komedji, Konarskiego, sprowadzenia zwłok Sienkiewicza, Słowackiego i t. p.

Starano się również, by młodzież poznała naocznie kraj ojczysty. W tym celu urządzano wycieczki krajoznawcze w dalsze i bliższe okolice Rzeczypospolitej, jak n. p. do Wilna, Warszawy, Lwowa i corocznie w górskie okolice Karpat.

Nie mniejszą uwagę poświęcano też rozwojowi fizycznemu i wyrobieniu tężyzny duchowej uczniów, do czego przyczyniały się drużyny harcerskie, gry i zabawy, prowadzone od r. 1923 przez naucz. Lubczyńskiego, oraz istniejący od r. 1924 wojskowy hufiec szkolny i urządzane publicznie ćwiczenia gimnastyczne, zawody lekko-atletyczne i święta sportowe. Nad higjeną ciała i zdrowia młodzieży czuwa od r. 1921 ustanowiony specjalny lekarz szkolny, początkowo Dr. Bolesław Jaworski, a po jego śmierci Dr. Witold Gumiński.

Nie zapomniano nadto i o wyrobieniu ducha obywatelskiego i społecznego wśród młodzieży, czego dowodem istniejące wśród uczniów samorządowe gminy klasowe i częsty ich udział w składkach na cele humanitarne i narodowe.

c) *Zmiany w składzie Grona nauczycielskiego.*

L. p.	Nazwisko i imię	Charakter służbowy	Pełni służbę w tut. Zakładzie od	Ubył	Zmiany pod względem kwalifikacji, stanowiska służbowego i t. d.
1	Boroń Stanisław	dyrektor	1. IX. 1908.	—	—
2	Babycz Adam	nauczyciel kontraktowy	2. X. 1924.	1. IX. 1925.	—
3	Bachmann Piotr	nauczyciel	9. IX. 1913.	—	19. XI. 1924 zdał egzamin nauczycielski
4	Barabasz Juljan	nauczyciel	1. IX. 1924.	—	Od 1. IX. 1924 do 31. I. 1925 nauczyciel kontraktowy; od 1 II. 1925 etatowy. 3. III. 1926 uzyskał dyplom kwalifikacyjny
5	Bienkiewicz Stanisław	profesor	1. IX. 1905.	31. X. 1926 przeszedł w stan spoczynku	—
6	Bojarski Franciszek	profesor	1. IX. 1906.	1. IV. 1925.	Mianowany dyrektorem państw. seminarjum naucz. w Ostrogu
7	Borzemski Wacław	profesor	1. IX. 1908.	1. IX. 1921.	Za czasów Polski Odrodzonej pełnił służbę w gimnazjum państwowem VI we Lwowie.
8	Brandes Zalkie	profesor	1. IV. 1921.	—	—
9	Budzianowski Antoni	nauczyciel	10. IX. 1919.	31. VIII. 1925.	—
10	ks. Chłopecki Romuald	profesor	1. X. 1920.	—	—
11	Ciołek Mikołaj	nauczyciel	2. III. 1917.	31. VIII. 1922.	—

L. p.	Nazwisko i imię	Charakter służbowy	Pełni służbę w tut. Zakładzie od	Ubył	Zmiany pod względem kwalifikacji, stanowiska służbowego i t. d.
12	Dr. Czekałowski Dominik	profesor	24. IX. 1917.	23. XII. 1927.	Mianowany dyrektorem państw. gimnazjum I w Jarosławiu.
13	Dębski Henryk	profesor	1. IX. 1912.	—	
14	Dobrjański Leon	nauczyciel	1. IX. 1921.	1. III. 1928 przeniesiony do państw. Seminarjum naucz. w Kołomyi.	
15	Eckstein Antoni	nauczyciel kontraktowy	5. I. 1928.	—	4. VI. 1928 zdał egzamin naukowy z historji i nauki obywatelskiej.
16	ks. Ferens Jan	zastępca nauczyciela	11. IV. 1918.	9. X. 1920.	
17	Franko Piotr	nauczyciel gimn. państ. z ruskim językiem nauczania w Kołomyi	15. IX. 1926.	31. VIII. 1927.	
18	Frost Majer	nauczyciel	12. IX. 1910.	23. XII. 1918.	
19	ks. Garbicz Józef	nauczyciel kontraktowy	1. X. 1925.	—	
20	Dr. Gedroyć Michał	nauczyciel	mianowany 16. IX. 1926.	Przez samowolne uchylenie się od służby dobrowolnie z niej wystąpił	
21	ks. Gissowski Eugenjusz	nauczyciel	12. XII. 1913.	23. XII. 1918.	
22	Górka Rudolf	profesor	9. III. 1914.	30. III. 1920.	
23	Grodecki Bolesław	nauczyciel	2. IX. 1903.	—	27. VI. 1924 uzyskał dyplom kwalifikacyjny; od 1. IV. 1925 nauczyciel stały.
24	Gyurcsak Jan	profesor	1. IX. 1909.	† 13. VII. 1919.	
25	Kobierski Roman	profesor	1. IX. 1913.	—	

L. p.	Nazwisko i imię	Charakter służbowy	Pełni służbę w tut. zakładzie od	Ubył	Zmiany pod względem kwalifikacji, stanowiska służbowego i t. d.
26	Kornand Maksymiljan	nauczyciel kontraktowy	1. III. 1921.	11. XI. 1923.	
27	Korzeniowski Jan	nauczyciel szkół powszechnych przydzielony do gimnazjum	16. IX. 1922.	—	
28	Korzeniowska Marja	nauczyciel	1. XII. 1923.	31. VIII. 1927.	
29	Kowalów Juljan	nauczyciel gimnazjum państw. z rusk. jęz. nauczania w Kołomyi.	10. IX. 1927.	—	
30	Kozak Włodzimierz	nauczyciel	24. XI. 1920.	31. VIII. 1923.	
31	Kubiński Roman	nauczyciel	18. XI. 1910.	31. VIII. 1919.	
32	Kuźma Orest	nauczyciel	24. XI. 1920.	1. XII. 1923.	Od 24. XI. 1920. do 31 VIII. 1922 nauczyciel kontraktowy, od 1. IX. 1922 etatowy.
33	Lachcik Tomasz	profesor	1. II. 1918.	1. II. 1927.	
34	Leszczyński Tadeusz	profesor	19. XI. 1907.	1. XII. 1927.	Mianowany dyrektorem państw. gimnazjum III. w Tarnopolu
35	Lichtman Izydor	nauczyciel	1. IX. 1925.	—	
36	Lubczyński Zygmunt	nauczyciel	1. I. 1924.	—	8. III. zdał egzamin kwalifikacyjny uprawniający do nauczania ćwiczeń cielesnych.
37	Łysiak Roman	nauczyciel	1. IX. 1912.	23. XII. 1918.	
38	Mally Marjan	nauczyciel kontraktowy	4. V. 1925.	31. VIII. 1927.	
39	Michajluk Stefan	nauczyciel gimnazjum państw. z rusk. jęz. nauczania w Kołomyi.	1. X. 1924.	—	
40	Oszywa Edmund	nauczyciel kontraktowy	1. X. 1926.	—	23. III. 1928 uzyskał dyplom kwalifikacyjny.

L. p.	Nazwisko i imię	Charakter służbowy	Pełni służbę w tut. zakładzie od	Ubył	Zmiany pod względem kwalifikacji, stanowiska służbowego i t. d.
41	Palczyński Mieczysław	nauczyciel kontraktowy	21. IX. 1925.	31. VIII. 1926.	
42	Piskozub Jan	profesor	1. II. 1927.	—	Ma urlop od 1. II. 1927. celem pełnienia obowiązków kierownika pryw. gimnazjum w Horodence.
43	Przygodzki Józef	nauczyciel	1. IX. 1925.	—	
44	Resport Abraham	profesor	15. IX. 1911.	23. XII. 1918.	
45	ks. Sempowicz Michał	nauczyciel kontraktowy	5. XI. 1923.	18. X. 1924.	
46	Serwański Józef	profesor	1. IX. 1914.	1. II. 1923.	Za czasów Polski Odrodzonej pełnił służbę w seminarjum naucz. w Rudniku.
47	Sławuski Mikołaj	profesor	1. IX. 1919.	21. X. 1920.	
48	Spolnicki Michał	profesor	1. IX. 1913.	—	
49	Stiefel Wilhelm	nauczyciel	1. IX. 1921.	—	Od 1. IX. do 11. XI. 1921 nauczyciel kontraktowy, od 12. XI. 1921 etatowy.
50	Strażnyk Jan	nauczyciel gimnazjum państw z rusk. jęz. nauczania w Kołomyi.	10. IX. 1927.	—	
51	Synoradzki Franciszek	nauczyciel	1. X. 1910.	31. VIII. 1920.	
52	Śliwa Jan	profesor	24. IX. 1906.	16. II. 1921.	
53	Dr. Wagmann Samuel	profesor	4. X. 1910. 28. VI. 1920.	23. XII. 1918. —	Przerwa w służbie w czasie od 24. XII. 1918 do 27. VI. 1920.
54	Werber Stanisław	profesor	1. IX. 1907.	31. VIII. 1920.	Mianowany dyrektorem państw. seminarjum naucz. w Stanisławowie.
55	Wiśniewski Stanisław	profesor	1. IX. 1911.	31. VIII. 1919.	

L. p.	Nazwisko i imię	Charakter służbowy	Pełni służbę w tut. zakładzie od	Ubył	Zmiany pod względem kwalifikacji, stanowiska służbowego i t. d.
56	Wojciechowski Mikołaj	nauczyciel	1. VII. 1922.	—	30. III. 1925 uzyskał dyplom kwalifikacyjny.
57	ks. Wójcik Franciszek	profesor	1. IX. 1913.	30. IX. 1920.	
58	ks. Wróbel Adam	nauczyciel kontraktowy	1. IX. 1921.	30. VIII. 1923.	
59	Zaczek Szczepan	nauczyciel	1. VI. 1919.	—	2. V. 1924. uzyskał dyplom kwalifikacyjny; od 1. IX. 1924 nauczyciel stały.
60	Zadorożny Michał	nauczyciel gimnazjum państw. z rusk. jęz. nauczania w Kołomyi.	16. XII. 1927.	—	
61	Żukrowski Antoni	profesor	1. IX. 1911.	31. VIII. 1920.	
62	Dr. Jaworski Bolesław	lekarz szkolny	12. X. 1921.	† 1. XI. 1922.	
63	Dr. Gumiński Witold	lekarz szkolny	15. XI. 1924.	—	

d) Uposażenie materjalne szkoły.

W ostatniem dziesięcioleciu zachodzi również zmiana nieco na lepsze pod względem stanu i uposażenia materjalnego, tak budynku, jak urządzenia i zbiorów naukowych przez wprowadzenie taks szkolnych, uiszczanych przez uczniów na powyższe cele. Budynek szkolny, zniszczony wypadkami wojennemi, doprowadza się do stanu normalnego. Praca w tym kierunku idzie nadzwyczaj powoli z powodu skąpych kredytów rządowych. Budynek z powodu starości i zaniedbania w czasie wojny stawał się nieodpowiednim na cele szkolne i zagrażał bezpieczeństwu życia uczniów i nauczycieli. Zaradzono temu częściowym remontem, przeprowadzonym w latach 1926 i 1927. Naprawiono wtedy walący się sufit, wstawiono w niektórych salach nowe podłogi i okna, lecz pozostaje jeszcze do usunięcia zagrzybienie parteru, wstawienie w pozostałych klasach nowych podłóg i okien, a nadto odnowienie fasady budynku.

Zdekompletowane bibljoteki i zbiory naukowe uzupełnia się z roku na rok Bibljotekę nauczycielską i dla młodzieży oraz gabinety naukowe uporządkowano i zaopatrzono w nowe książki,

okazy, obrazy i mapy; zaprowadzono też nowe księgi inwentarza szkolnego. Okazują się tu jeszcze pewne i znaczne braki, tym jednak stara się Dyrekcja zapobiec w miarę sił i środków finansowych.

e) Frekwencja uczniów w latach 1918/19 — 1927/28.

Rok szkolny	Liczba uczniów	
	zapisanych	klasyfikowanych
1918/19	564	313
1919/20	408	362^{10}
1920/21	470	399^{53}
1921/22	503	435^{53}
1922/23	536	459^{56}
1923/24	527	468^{59}
1924/25	524	480^{24}
1925/26	530	499^{16}
1926/27	560	519^{18}
1927/28	512	479^{13}

f) Kształcenie dydaktyczne i naukowe nauczycieli.

Zmiany, wywołane nowym ustrojem szkolnym, nowemi planami oraz nową metodą nauczania i przetworzeniem się zakładu z gimnazjum staroklasycznego na humanistyczne, domagały się koniecznej potrzeby dalszego kształcenia dydaktycznego i naukowego nauczycieli. Władze szkolne i Dyrekcja starały się działać skutecznie w tym kierunku. Pomocnemi tu były urządzane przez

Ministerstwo W. R. i O. P. i Kuratorjum O. S. Lw. tak w czasie feryj letnich, jak i w ciągu roku szkolnego kursy dokształcające dla nauczycieli szkół średnich, oraz różne zjazdy naukowe organizowane jużto przez Władze szkolne, jużto przez towarzystwa naukowe i zawodowe. W kursach tych (polonistyczne, historyczne, fizyczne, ćwiczeń cielesnych, muzyczne) i w zjazdach brali udział nauczyciele tutejsi, jak Spolnicki, Oszywa, Przygodzki, Dobrjański, Lubczyński, Korzeniowski. Również P. P. Wizytatorzy i Instruktorzy, o których wspomniano poprzednio, w konferencjach, omawiających lekcje, i w wykładach swych zaznajamiali Grono tutejsze z nowemi kierunkami i metodami nauczania. Nadto Dyrekcja zakładu zwoływała na polecenie Władz lub samorzutnie co roku bardzo częste konferencje naukowe i wychowawcze, na których omawiano nowe kierunki wychowania i metodę nauczania przedmiotów wchodzących w zakres gimnazjum. Także starsi nauczyciele urządzali lekcje wzorowe, którym przysłuchiwali się członkowie grona, uczący danego przedmiotu. I zawodowe stowarzyszenia nauczycielskie, jak miejscowe Koło T. N. S. W. i Śr. oraz powstały tu przed dwoma laty Oddział Związku zawodowego naucz. szk. śred., pracowały w tym kierunku, organizując odpowiednie wykłady i pogadanki naukowe, w których brali udział nietylko nauczyciele tut zakładu, lecz i wszystkich miejscowych szkół średnich, tak polskich, jak i ruskich.

Praca na polu szkolnictwa, jak widzimy z przedstawionego w szczupłych ramach obrazu życia gimnazjum naszego, w ostatniem dziesięcioleciu była nader żywa. Tak Władze szkolne, jak i my nauczyciele pracowaliśmy intensywnie nad stworzeniem szkoły polskiej odpowiadającej dawnym tradycjom naszym i obecnym potrzebom społeczeństwa naszego. Nie zrywając nici, łączących nas z przeszłością, dążyliśmy i dążymy w usiłowaniach i poczynaniach naszych do dokonania przez szkołę zmiany wewnętrznej narodu, do wytworzenia nowych Polaków, do wyrobienia charakterów silnych, samodzielnych i twórczych. Takie zadanie do wykonania w programach i planach postawiły nam Władze szkolne. Staraliśmy się więc o wychowanie charakterów, zdolnych do pracy i do walki o byt indywidualny i państwowy, bo to jest głównym celem szkoły. Czy odpowiedzieliśmy temu zadaniu, nie nasza rzecz sądzić. Możemy jednak bez przesady powiedzieć, że pracowaliśmy uczciwie i usilnie, nieraz nawet w warunkach trudnych i z zaparciem się siebie, przyczem przyświecała nam zawsze starorzymska dewiza: „Salus Reipublicae suprema lex esto!“

Szczepan Zaczek.

II. Wiadomości urzędowe.

Rok szkolny 1927/28.

I. SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO PRZY KOŃCU ROKU SZKOLNEGO 1927/28.

1. **Boroń Stanisław,** dyrektor, zastępca przewodniczącego Rady Szkolnej Powiatowej, uczył mat. w kl. V b; tygod. 4 lekcje.
2. **Bachmann Piotr,** nauczyciel, uczył jęz. niem. w kl. III b, IV b, V b, VI b, VII b, opiekun kl. III b; tygod. 21 lekcyj.
3. **Barabasz Juljan,** nauczyciel, uczył jęz. polsk. w kl. II, III a, jęz. niem. w kl. II, IV a, V a, opiekun kl. V a; tygod. 21 lekcyj.
4. **Brandes Zalkie,** profesor, uczył rel. mojż. w kl. I—VIII, jęz. niem. w kl. III a; tygod. 18 lekcyj. Nadto uczył w państw. Gimnazjum z rusk. jęz. nauczania w Kołomyi.
5. **Ks. Chłopecki Romuald,** profesor, uczył rel. rz.-kat. w kl. I, II, III a, IV a, V a, V b, VI a, VII a b, VIII, wygłaszał 1 egzortę; tygod. 20 lekcyj i 1 egz.
6. **Dębski Henryk,** profesor, uczył jęz. łac. w kl. VI a, VII b, VIII, przyrodozn. w kl. II, opiekun kl. VII b; tygod. 19 lekcyj i 1 godz. wycieczek.
7. **Dobrjański Leon,** nauczyciel państw. Seminarjum naucz. żeńsk. w Kołomyi, uczył fizyki w kl. VIII; tygod. 4 lekcje.
8. **Eckstein Antoni,** nauczyciel, uczył hist. w kl. III a, III b, IV a, V a, VI b, geogr. w kl. II; tygod. 18 lekcyj i 1 godz. wycieczek.
9. **Ks. Garbicz Józef,** wikary parafji łac. w Kołomyi, nauczyciel, uczył rel. rz.-kat. w kl. IVb, VI b; tygod. 4 lekcje.
10. **Grodecki Bolesław,** nauczyciel, uczył rysunku w kl. I, II w 2 oddz., III a, IV a, IV b, V a, V b, VI ab, VII ab. VIII, zawiadowca gabin. rysunkowego; tygod. 23 lekcyj.

11. **Kobierski Roman,** profesor, uczył jęz. polsk. w kl I, IV b, V a, V b, VII b, jęz. łac. w kl. IV b, opiekun kl. IV b; tygod. 26 lekcyj.

12. **Korzeniowski Jan,** nauczyciel, uczył jęz. rusk. (nadob.) w kl. III a, III b, mat. w kl. I, pisma w kl. I, śpiewu w kl. I, II, III a, III b, VI ab, VII ab, VIII, prowadził chór kościelny, opiekun kl. I; tygod. 24 lekcyj.

13. **Kowalów Juljan,** nauczyciel państw. Gimnaz. z rusk. jęz. naucz. w Kołomyi, uczył jęz. rusk. (nadob.) w kl. I, II, (IV+V), (VI+VII); tygod. 8 lekcyj.

14. **Lichtmann Izydor,** nauczyciel, uczył mat. w kl. II, IV a, IV b, V a, VI a, VI b, opiekun kl. II; tygod. 24 lekcyj.

15. **Lubczyński Zygmunt,** nauczyciel, uczył ćwiczeń cielesnych w kl. I—VIII; tygod. 26 lekcyj; nadto prowadził gry i zabawy (2 godz.) i opiekował się hufcem szkolnym (4 godz.).

16. **Michajluk Stefan,** nauczyciel państw. Gimnazjum z rusk. jęz. naucz. w Kołomyi, uczył rysunku w kl. III b, pracy ręcznej w kl. I, II w 2 oddz., III a, III b; tygod. 13 lekcyj.

17. **Oszywa Edmund,** nauczyciel, uczył hist. w kl. I, V b, VI a, VII b, geogr. w kl. I, V b, opiekun kl. V b, zawiadowca zbiorów geograficzno-histor.; tygod. 20 lekcyj i 1 godz. wycieczek.

18. **Piskozub Jan,** profesor, na bezpł. urlopie jako kierownik pryw. Gimnazjum w Horodence.

19. **Przygodzki Józef,** nauczyciel, uczył jęz. polsk. w kl. III b, IV a, VI b, VII a, VIII, opiekun kl. VI b, zawiadowca bibljoteki polskiej dla uczniów; tygod. 22 lekcyj.

20. **Spolnicki Michał,** profesor, uczył hist. w kl. VII a, VIII, geogr. w kl. III a, III b, IV a, IV b, V a, opiekun kl. VII a; tygod. 19 lekcyj i 2 godz. wycieczek.

21. **Stiefel Wilhelm,** nauczyciel, uczył przyrodozn. w kl. I, III a, III b, IV a, IV b, V a, V b, opiekun kl. III a, zawiadowca gabinetu przyrodniczego; tygod. 23 lekcyj i 3 godz. wycieczek.

22. **Strażnyk Jan,** nauczyciel państw. Gimnazjum z rusk. jęz. nauczania w Kołomyi, uczył mat. w kl. VII a, VII b; tygod. 8 lekcyj.

23. **Wagmann Samuel,** dr. filozofji, profesor, uczył jęz. łac. w kl. IV a, jęz. niem. w kl. VI a, VII a, VIII, prop. filoz. w kl. VIII, opiekun kl. IV a, zawiad. bibl. niem. dla uczniów; tygod. 20 lekcyj.

24. **Wojciechowski Mikołaj,** nauczyciel, uczył fizyki w kl. VI a, VI b, VII a, VII b, matem. w kl. III a, III b, VIII, opiekun kl. VIII, zawiad. gabinetu dla fizyki; tygod. 25 lekcyj.

25. **Zaczek Szczepan**, nauczyciel, uczył jęz. polsk. w kl. VI a, jęz. łac. w kl. V a, historji w kl. II, IV b, opiekun kl. VI a, pomoc. kancel., zawiadowca bibl. naucz.; tygod. 14 lekcyj i $6^1/_2$ godz. pomocy kancelaryjnej.

26. **Zadorożny Michał**, nauczyciel państw. Gimnazjum z rusk. jęz. naucz. w Kołomyi, uczył jęz. łac. w kl. V b, VI b, VII a; tygod. 15 lekcyj.

Lekarz szkolny.

27. **Gumiński Witold**, dr. wszech nauk lekarskich, uczył higjeny w kl. VII a, VII b; tygod. 2 lekcje i $7^1/_2$ godz. zajęć lekarsk.

II. ZMIANY I RUCH W GRONIE NAUCZYCIELSKIEM W CIĄGU ROKU SZKOLNEGO 1927/28.

a) Przybyli.

1. **Eckstein Antoni**, jak pod l. 8, zatrudniony w tut. Zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego od dnia 3 stycznia 1928 na podstawie upoważnienia Kuratorjum O. Sz. L. Przyrzeczenie służbowe złożył dnia 3 stycznia 1928.
2. **Kowalów Juljan**, jak pod l. 13, rozpoczął pracę w tut. Zakładzie dnia 10 września 1927.
3. **Strażnyk Jan**, jak pod l. 22, rozpoczął pracę w tut. Zakładzie dnia 10 września 1927.
4. **Zadorożny Michał**, jak pod l. 26, rozpoczął pracę w tut. Zakładzie dnia 16 grudnia 1927.

b) Ubyli.

1. **Czekałowski Dominik**, dr. filozofji, profesor, mianowany dyrektorem Gimnazjum państw. I w Jarosławiu z ważnością od dnia 1 grudnia 1927 rozporządzeniem Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 listopada 1927 Nr. II. 17479/27. (Kuratorjum O. Sz. L. 17/12 1927 Nr. II. 17030/27.)
Odszedł stąd dnia 24 grudnia 1927.
2. **Dobrjański Leon**, nauczyciel, przeniesiony na własną prośbę na stanowisko nauczyciela państw. Seminarjum naucz. żeńsk. w Kołomyi z ważnością od dnia 1 marca 1928 rozporządzeniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 lutego 1928 Nr. I. 3098/28 (Kuratorjum O. Sz. L. 28/2 1928 Nr. I. 1008/28).

3. **Gedroyć Michał**, dr. filozofji, nauczyciel, przez samowolne uchylenie się od służby dobrowolnie z niej wystąpił. (Komunikat w Dzienniku Urz. Kurat. O. Sz. L. z r. 1928 Nr. 2 str. 57).

4. **Korzeniowska Marja**, nauczyciel kontraktowy, zwolniona od pełnienia obowiązków nauczycielskich z dniem 31 sierpnia 1927 rozporządzeniem Kuratorjum O. Sz. L. z dnia 27/4 1927 Nr. II. 4606/27.

5. **Leszczyński Tadeusz**, profesor, mianowany dyrektorem Gimnazjum państw. III. w Tarnopolu z ważnością od dnia 1 listopada 1927 rozporządzeniem Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 26 października 1927 Nr. II. 15486/27. (Kuratorjum O. Sz L. 26/11 1927 Nr. II. 15718/27).
Odszedł stąd dnia 7 grudnia 1927.

6. **Mally Marjan**, nauczyciel kontraktowy, zwolniony od pełnienia obowiązków nauczycielskich w tut. Zakładzie z dniem 31 sierpnia 1927 na mocy rozporządzenia Kuratorjum O. Sz. L. z dnia 25/5 1927 Nr. II. 6339/27.

III. POMIESZCZENIE ZAKŁADU I SŁUŻBA PRZY KOŃCU ROKU SZKOLNEGO 1927/28.

Zakład mieści się w dwupiętrowym budynku państwowym przy ul. Mickiewicza l. 3. (Nr. telefonu 137).

Budynek jest stary, zagrzybiony i niewygodny, bo nieprzystosowany do potrzeb nowoczesnej szkoły.

W dwu ubiegłych latach przeprowadzono częściowe adaptacje, mianowicie wymieniono belki stropowe wraz z podłogą w 6-ciu ubikacjach, same podłogi w 3-ch ubikacjach. W najbliższej przyszłości trzeba koniecznie usunąć grzyb w parterze (w mieszkaniu dyrektora), wymienić belki stropowe i podłogi w 4 salach szkolnych i na korytarzach, cały budynek od zewnątrz oszarować i zrobić nową fasadę. Ponadto trzeba z części korytarza na II piętrze zrobić ubikację na pomieszczenie bibljoteki uczniów.

Obok budynku jest duże boisko, na którem się wznosi osobny budynek z wielką salą gimnastyczną. Z boiska i sali korzysta także młodzież Gimnazjum ruskiego, które mieści się tuż obok pod jednym dachem z Gimnazjum polskiem.

W budynku znajduje się mieszkanie dla dyrektora i dwa mieszkania dla służby szkolnej.

Służba:

Marcinowski Mikołaj, starszy woźny, XIII c stop. płacy.
Pruss Michał, starszy woźny, XIII c „ „
Ryczek Walenty, woźny, XV a „ „

IV. NAUKA.

A) Kronika Zakładu.

Rok szkolny 1927/28 rozpoczęto uroczystem nabożeństwem dnia 1 września 1927.

Zakład liczył 8 klas w 13 oddziałach. Klasy I, II i VIII miały po jednym oddziale, inne po dwa.

Dnia 10 września i 16 grudnia 1927 odwiedził Zakład Pan Wizytator Horwath Edward celem uzupełnienia składu tut. Grona nauczycielskiego i Grona Gimnazjum ruskiego. Za drugim razem przysłuchiwał się lekcjom: j. polsk. w kl. VII a, j. niem. w kl. VIII, geogr. w kl. V b, matem. w kl. IV a.

Nad własnem wykształceniem w kierunku dydaktycznym i pedagogicznym pracowało Grono tut. łącznie z Gronem Gimnazjum ruskiego przez omawianie tych spraw na wspólnych zebraniach. Materjału do pogadanek dostarczył referat prof. Spolnickiego (Gimn. pol.) o nauczaniu geografji, referat ks. prof. Saturskiego (Gimn. rusk.) o nauczaniu filologji klasycznej i przykładowa lekcja języka łacińskiego w kl. VIII w Gimn. rusk., przeprowadzona przez ks. prof. Saturskiego.

Rok szkolny zakończono dnia 28 czerwca 1928 uroczystem nabożeństwem. Po nabożeństwie rozdano uczniom świadectwa roczne i wpisano ich zarazem na rok szkolny 1928/29.

Zakład jest typu humanistycznego (III z łaciną od kl. IV bez greki).

B) Pomoce naukowe.

Inwentarz bibljoteki nauczycielskiej liczy 1655 numerów. Bibljotekę tę, podczas wojny zniszczoną i zdekompletowaną, w b. r. szk. przy pomocy nauczycieli i uczniów uporządkowano, podzielono na działy i spisano jej nowy inwentarz.

Inwentarz bibljoteki polskiej dla uczniów zawiera 832 numerów, w czem 1290 dzieł.

Inwentarz bibljoteki niemieckiej dla uczniów liczy 297 numerów, w czem 393 dzieł. Bibljotekę tego roku uporządkowano.

Bibljoteka podręczna Dyrektora zawiera 24 dzieł.
Bibljoteka ubogich uczniów ma 137 książek.
Gabinet przyrodniczy ma 893 okazów i 462 obrazów.
Gabinet do nauki fizyki liczy 343 przyrządów i 54 obrazów. Inwentarz tego gabinetu spisano w bież. r. szk.
Gabinet geograficzno-historyczny ma 133 map, 10 globusów i 113 obrazów.
Gabinet rysunku posiada 251 modeli.
Do nauki śpiewu Zakład posiada fisharmonję i zbiorek nut.
Do ćwiczeń cielesnych i gier ruchowych służy 45 przyrządów.
Gabinet lekarza szkolnego ma potrzebne utensilja i 11 instrumentów lekarskich.

V. WYCHOWANIE.

1) KÓŁKA NAUKOWE.

Referaty na kółku polonistycznem w kl. VII a.

Pod kierownictwem naucz. Przygodzkiego.

Becher:	Słowackiego Hugo.
Blitz:	Słowackiego M. Stuart. Świat fantastyczny u Szekspira i Słowackiego.
Bunda:	Słowackiego Mindowe.
Głowa:	Byronizm w Konradzie Wallenrodzie.
	Analiza powieści poetyckich Słowackiego.
Korzelik:	Słowackiego Żmija.
Leszczyński:	„ Mnich.
Mielnik:	„ Lambro.
Rosół:	„ Arab.
Żebracki:	Utwory egipskie Słowackiego.

Referaty na kółku historycznem.

Pod kierownictwem nauczyciela Ecksteina.

Pordesówna IV a:	Religja starożytnych Greków.
Hessel V a:	Powstawanie miast na prawie niemieckiem.
Moszoro VI b:	O Lutrze i luteranizmie.
	Rozwój parlamentaryzmu w Polsce.
	Wojsko w czasie wojny 30-letniej.
	Powstanie Państwa Pruskiego.

Mund VI b:	Życie ludów pierwotnych.
	Żydzi w Polsce piastowskiej.
	Indje, ich kultura i znaczenie.
	Francja za Ludwika XV.
Piskozub VI b:	Chrześcijaństwo w pierwszej dobie rozwoju państw słowiańskich.
	Znaczenie radja dla ludzkości.
Popieluch VI b:	Epoka Jagiellonów.
Reischer VI b:	Czarny krzyż, a czarny orzeł.

Pod kierownictwem naucz. Oszywy.

Eltis V b:	Historja handlu.
Funkenstein V b:	Cechy w miastach polskich.
Goldberg V b:	Sądownictwo miejskie w Polsce średniowiecznej.
Huczneker V b:	Żydzi w Polsce.
Holder VI a:	Szlachta w Polsce.
Ilnicki VI a:	Handel w Polsce.
Singer VI a:	Cechy w Polsce. Miasta nowożytne.
Kanter VII b:	Zasady socjalizmu
Lewicki VII b:	Piłsudski.
Rosenberg VII b:	Wojna światowa.
Stendig VII b:	Socjologja i jej kierunki.

Pod kierownictwem naucz. Spolnickiego.

Blitz VII a:	Książę Józef Poniatowski
	Rewolucja lipcowa we Francji.
	Anglja i Francja w Egipcie.
Bunda VII a:	Anglicy i Rosjanie w Azji.
Głowa VII a:	Rewolucja francuska.
	Psychologja wojen napoleońskich.
	Rządy rosyjskie w krajach polskich w latach 1809–1815.
	Ks. Adam Jerzy Czartoryski.
	Konstytucja nasza z 17 marca 1921.
	Liga narodów.
Hlawaty VII a:	Hr. Cavour.
Kofler VII a:	Józef Bem.
Korzelik VII a:	Sprawa polsko-saska na Kongresie wiedeńskim 1815 r.
	Tajne związki w Niemczech.
	Polityka austro-węgierska w czasach najnowszych.
	Wojna rosyjsko-japońska.

2) CZYTELNIA UCZNIOWSKA IM. H. SIENKIEWICZA.

Czytelnia uczniowska, utworzona przed 4 laty celem rozbudzenia i utrzymania wśród naszej młodzieży życia umysłowego poza szkołą, a pomieszczona w jednej z obszerniejszych sal szkolnych, rozwijała się pomyślnie. Zaopatrzona obficie w czasopisma naukowe i sportowe, jak Czyn młodzieży, Harcerz, Harcmistrz, Iskry, Młody Lotnik, Mój Przyjaciel, Naród i wojsko, Orli Lot, Płomyk, Promień, Sport wodny, Stadjon, Wynalazki i odkrycia, Żołnierz Polski, była ośrodkiem kółek naukowych młodzieży i miejscem przygotowania się do lekcyj.

Czytelnia była otwartą codziennie od godziny 15-tej do 17-ej z wyjątkiem niedziel i świąt. Opiekę nad inwentarzem czytelni sprawowali uczniowie klasy IV a i IV b, którzy jako dyżurni wywiązywali się ze swego zadania zupełnie poprawnie. Również nauczyciele pełnili codziennie kolejno dyżury w czytelni.

Ruch w czytelni był znaczny w miesiącach jesiennych i zimowych (przeciętnie 40—50 uczniów dziennie), na wiosnę zaś i w lecie zmniejszył się wskutek tego, że uczniowie chętniej przebywają wtedy w czasie wolnym na świeżem powietrzu niż w murach.

Opiekunem Czytelni jest naucz. Bachmann.

3) SKŁADKI NA CELE HUMANITARNE i NARODOWE

złożone przez uczniów w ciągu roku szkolnego 1927/28.

1)	Na ubogich kolegów przy wpisach na r. szk. 1927/28	122 zł. 25 gr
2)	Na budowę „Pomnika szkół im. H. Sienkiewicza“	53 „ 50 „
3)	Na nalepki z okazji Imienin Marsz. Piłsudskiego	23 „ 60 „
4)	Na groby bohaterów	3 „ —
5)	Na budowę pomnika A. Mickiewicza w Wilnie	23 „ 13 „
6)	Na budowę Domu Żołnierza K.O.P. w Mizoczu	12 „ 45 „
7)	Na „Flotę Narodową“	45 „ 38 „
8)	Na Kolonje Wakacyjne T. N. S. W. . . .	22 „ 50 „
9)	Na Dar Narodowy 3-go maja	69 „ 20 „
10)	Na „Samopomoc Koleżeńską“	182 „ 86 „
	Razem	557 zł. 87 gr.

Kwoty powyższe obrócono na cele, na jakie były złożone.

4) SZKOLNA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Celem przyzwyczajenia młodego pokolenia do życia oszczędnego założono dla uczniów Kasę oszczędności. Kasa istnieje od lutego i osiągnęła kwotę 1011 zł. 96 gr.

Pieniądze lokuje się w Miejskiej Kasie Oszczędności. Opiekunem Kasy jest naucz. Lichtmann.

5) OBCHODY I UROCZYSTOŚCI.

Dnia 10 września 1927 Zakład wziął udział w przywitaniu przed bramą triumfalną na rynku J. E. Ks. Arcybiskupa Twardowskiego, który przybył do Kołomyi na wizytację kanoniczną. W czasie wizytacji przystąpili uczniowie do spowiedzi, do Komunji św. i do bierzmowania. W dniu 13 września Ks. Arcybiskup odwiedził Zakład. Wszyscy uczniowie bez różnicy wyznania wraz z całem Gronem nauczycielskiem zebrali się w przybranej odświętnie sali gimnastycznej. Po odśpiewaniu przez chór uczniów pieśni „Ecce Sacerdos“ powitał Dostojnego Gościa dyrektor imieniem Zakładu, a ucz. kl. VIII Dębski — imieniem uczniów. Ks Arcybiskup w podniosłem i ciepłem przemówieniu wyraził radość z powodu serdecznego przyjęcia i wezwał młodzież do rzetelnej pracy na ławie szkolnej, by z wiedzą i urobionym charakterem wystąpiła w życiu obywatelskiem do pracy dla dobra kraju i kościoła.

Z powodu trzydziestej rocznicy śmierci A. Asnyka zorganizowano w dniu 15 października 1927 dla uczniów, podzielonych na 3 grupy, pogadanki o życiu i twórczości poety, ilustrowane deklamacjami. Pogadanki urządzili nauczyciele: Kobierski, Przygodzki, Zaczek.

Dnia 19 października 1927, jako w pierwszą rocznicę śmierci ś. p. Kuratora Sobińskiego, urządził Zakład nabożeństwo żałobne.

Dnia 1 listopada 1927 Zakład wraz z innemi miejscowemi szkołami urządził przed pomnikiem Nieznanego Żołnierza manifestację dla uczczenia prochów Nieznanego Żołnierza. Do zebranych przemówił katecheta gimnazjalny ks. Chłopecki,

Dnia 6 listopada 1927 uczniowie-harcerze urządzili Poranek harcerski.

W dniu 11 listopada 1927 Zakład wziął udział w uroczystości, urządzonej przez miejscowe społeczeństwo z powodu 9-ej rocznicy proklamacji niepodległości Polski. W wigilję tej uroczystości uczniowie, podzieleni na 3 grupy, wysłuchali w salach szkolnych okolicznościowych przemówień, które wygłosili nauczyciele: Dr. Czekałowski, Oszywa, Spolnicki.

Dnia 11 grudnia 1927 urządziła młodzież Uroczysty Wieczór ku czci trzech wieszczów. Wieczór składał się z przemówienia (Hasko kl. VIII), produkcyj chóralnych i muzycznych oraz z odegrania fragmentów z Marji Stuart. Stroną muzykalno-wokalną zajął się naucz. Korzeniowski, reżyserją i inscenizacją — naucz. Przygodzki.

Dnia 16 grudnia 1927, jako w piątą rocznicę zgonu ś. p. Gabrjela Narutowicza, pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, odbyły się w świątyniach wszystkich wyznań nabożeństwa żałobne, na których była młodzież i nauczyciele Zakładu.

Imieniny Pana Prezydenta Rzeczypospolitej uczcił Zakład w dniu 4 lutego 1928 (nie 1 lutego z powodu małych feryj) wysłuchaniem uroczystej mszy św.

Dnia 22 lutego 1928 była młodzież wraz z nauczycielami na nabożeństwie popielcowem.

Dnia 12 marca 1928 delegacja Grona i uczniów była we Lwowie na pogrzebie ś. p. **Józefa Skupniewicza,** byłego dyrektora Zakładu i fundatora Parku zabawowego dla młodzieży w Kołomyi. Imieniem Zakładu przemówił na cmentarzu prof. Dębski. Nadto uczciła młodzież pamięć ś. p. Zmarłego uroczystem nabożeństwem żałobnem w dniu 15 marca w kościele parafjalnym i w synagodze.

Dnia 18 marca 1928 Zakład wziął udział w uroczystości, urządzonej przez społeczeństwo miejscowe z powodu Imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego. Ponadto w dniu 19 marca młodzież tut. Zakładu razem z młodzieżą Gimnazjum ruskiego urządziła szkolne święto Imienin Marszałka. Po nabożeństwach w kościele rz.-kat., w cerkwi i w synagodze uczniowie obu Zakładów wraz z nauczycielami zebrali się w pięknie ubranej sali Miejskiej Kasy Oszczędności, gdzie odbył się Poranek o następującym programie: przemówienie prof. Spolnickiego (po polsku), orkiestra uczniów Gimnazjum polskiego, deklamacja (ucz. Korzelik z Gimn. polsk.), przemówienie prof. Czajkowskiego (po rusku), śpiew uczniów Gimnaz. rusk. „Mnohaja lita", chór uczniów Gimnaz. pol., orkiestra uczniów Gimnaz. ruskiego.

W czasie od 31 marca do 2 kwietnia 1928 wysłuchali uczniowie nauk rekolekcyjnych, które wygłosił ks. prof. Romuald Chłopecki, katecheta Zakładu.

Konstytucję 3-go maja uczcił Zakład Porankiem, urządzonym dnia 2 maja 1928 wspólnie z Gimnazjum ruskiem. Na program Poranku złożyło się przemówienie prof. Spolnickiego, deklamacja ucz. z kl. VII Stefanika, chór uczniów Gimn. polsk. i orkiestra uczniów Gimnaz. ruskiego. Na zakończenie uroczystości wyświetliło kino wojskowe film „Polska Odrodzona".

W ciągu roku szkolnego przystąpili uczniowie gremjalnie 3 razy do spowiedzi i Komunji św.

Pamięć powstania listopadowego i styczniowego, zwycięstwa floty polskiej pod Oliwą w r. 1627 i t. p. ważnych wydarzeń narodowych i państwowych święcił Zakład przez omawi nie ich na lekcjach szkolnych.

U w a g a. Wymienione obchody i uroczystości urządzano po większej części w dniach świątecznych, więc wolnych od nauki, lub w dniach nauki, przeznaczając na te cele 1—2 lekcyj szkolnych.

6) DOŻYWIANIE UCZNIÓW.

Staraniem dyrektora i członków Grona nauczycielskiego prowadzono podobnie jak w latach ubiegłych w lutym, marcu i kwietniu 1928 dożywianie uczniów Zakładu. W czasie przerwy po trzeciej lekcji podawano gorące mleko i herbatę. Posiłek przygotowywano w portjerce, gdzie zbudowano dla tego celu kuchenkę. Porcja mleka lub szklanka herbaty kosztowała 10 gr. Ogółem wydano 4.671 porcyj.

7) SPRAWOZDANIE LEKARZA SZKOLNEGO.

W bieżącym roku szkolnym zbadano pod względem zdrowotnym 494 uczniów. Ogólne wrażenie jest dobre tak co do zdrowotności, jak też i co do osobistej higjeny uczniów. Stwierdzono normalny rozwój kośćca i muskulatury, jako następstwo dodatniego wpływu racjonalnych ćwiczeń cielesnych, a w konsekwencji tego podniesienie się odporności i zahartowania. W czasie epidemji płonicy zachorowało 3 uczniów, przebieg choroby był pomyślny. Na podniesienie zasługuje fakt wielkiej ilości odmrożeń kończyn w okresie zimowym, wynoszący 40% ogółu uczniów tak, że lekarz szkolny zmuszony był przedstawić władzom wniosek na zamknięcie Zakładu aż do spadku temperatury. Okazję istnienia Wystawy przeciwgruźliczej w Kołomyi wykorzystał lekarz szkolny i wygłosił 6 prelekcyj o istocie i metodach walki z gruźlicą, demonstrując i objaśniając naukowo eksponaty wystawy. Nadto urządził 5 wykładów o zwalczaniu alkoholizmu i odbył szereg pogadanek higjenicznych na temat znaczenia uzębienia w zdrowotności i odżywianiu organizmu ludzkiego i o sposobach konserwacji uzębienia. Oprócz tego w ciągu roku udzielał pomocy lekarskiej biednym uczniom w różnych chorobach, a mianowicie: w ocznych 21 razy, w wewnętrznych 150, w chirurgicznych 39, w skórnych 18.

Dr Gumiński
lekarz szkolny.

8) HARCERSTWO.

Hufiec harcerski w bież. roku szkolnym składał się z dwóch drużyn i liczył 87 członków. Komendantem hufca był naucz. Stiefel, kapelanem ks prof. Chłopecki, a opiekunami naucz. Bachmann i Oszywa. Praca hufca rozwijała się pomyślnie tak pod względem ideowym, jak i pod względem sprawności fizycznej. Urządzano częste zbiórki i ćwiczenia. Hufiec zorganizował w miesiącu październiku 1927 trzytygodniowy kurs na zastępowych, brał udział w uroczystości Nieznanego Żołnierza, w uroczystym obchodzie dziewiątej rocznicy powstania Państwa Polskiego i w uroczystości 3 Maja. Dnia 13 maja 1928 drużyna harcerska

wyjechała na zjazd harcerzy z Pokucia do Nadwórny, gdzie obchodzono uroczyście święto harcerskie ku czci patrona harcerstwa polskiego, niezłomnego rycerza, Zawiszy Czarnego. Tam w czasie obchodu wyróżniał się hufiec naszego Zakładu znakomitą postawą i brawurą, co okazało się już przedtem w początkowych miesiącach bieżącego roku szkolnego t. j. 6 XI. 1927 w czasie lustracji hufca przez komendanta Chorągwi Lwowskiej p. Wąsowicza.

9) POPISY SPORTOWE I GIMNASTYCZNE.

Celem rozbudzenia wśród młodzieży zamiłowania do ćwiczeń sportowych i gimnastycznych, oraz zainteresowania szerszej publiczności ruchem fizycznego wychowania odbyły się dnia 24 września 1927 r. na boisku 49 p. p. zawody lekko-atletyczne między uczniami tut. Zakładu a uczniami Gimnazjum z ruskim językiem nauczania.

Dnia 31 maja 1928 urządziły wszystkie średnie szkoły męskie i żeńskie w Kołomyi — za inicjatywą dyrektora Boronia — „Dzień święta sportowego" na stadjonie 49 p. p. Uczniowie tut. Zakładu i państw. Gimnazjum z rusk. jez. nauczania wyruszyli o godz. 8 z podwórza gimnazjalnego i przy dźwiękach muzyki 49 p. p. przemaszerowali przez miasto na stadjon, gdzie już czekała zebrana młodzież szkół żeńskich: państw. Seminar. naucz. żeńsk. (polsk.), Seminarjum naucz. żeńsk. (rusk.), Gimnazjum prywat. żeńsk. (rusk.), Gimnazjum prywatnego żeńsk. Schapiry.

Na program złożyły się następujące ćwiczenia: lekcja gimnastyczna uczenic, biegi uczenic na 60 m, biegi uczniów na 100 m, skok wzwyż uczenic, siatkówka (rozgrywki między uczenicami Seminarjum pol. a uczenicami Gimnazjum), bieg rozstawny uczenic Seminarjum, lekcja gimnastyczna uczniów, biegi z płotkami, koszykówka (rozgrywki między uczenicami Seminarjum pol. a rus.), rzuty dyskiem, rzuty oszczepem, pchnięcie kulą i bieg na 800 m. uczniów.

Zawody przeprowadzili nauczyciele: p. Lubczyński i p. Franko. W zawodach eliminacyjnych pierwsze miejsca zajęli uczniowie Gimnazjum polskiego.

10) HUFIEC SZKOLNY.

Hufiec szkolny składał się z 2 drużyn, liczył 84 uczniów od kl. V—VII. Wyszkoleniem hufca zajmował się p. por. Lewiński przy pomocy instruktorów wojskowych. Kierownikiem hufca był naucz. Lubczyński Zygmunt. Zbiórki odbywały się dwa razy tygodniowo. W bieżącym roku przeszli uczniowie wyszkolenie I. fazy (I. drużyna) i II. fazy (II. drużyna) według programu P. W. i odbyli wszystkie ćwiczenia w strzelaniu szkolnem na strzelnicy wojskowej z broni długiej i małokalibrowej. Hufiec szkolny brał

udział we wszystkich uroczystościach państwowych i szkolnych. W dniach 23 i 24 czerwca 1928 r. odbyło się „Święto przysposobienia wojskowego". Czas od 25 do 27 czerwca 1928 spędzili uczniowie w obozie letnim w Sadzawce. Do ćwiczeń w strzelaniu posiada Zakład karabin małego kalibru.

11) GRY I ZABAWY.

Gry i zabawy odbywały się w porze letniej dwa razy tygodniowo t. j. w piątki i soboty od godz. 15—17, a w porze zimowej od godz. 14—16. Prowadził je naucz. Lubczyński Zygmunt. Gry odbywały się w parku gimnazjalnym. Grano w tennisa, w piłkę ręczną, w piłkę koszykową, w piłkę siatkową, nożną i palanta. Ponadto odbywali uczniowie naukę jazdy na rowerze. W porze zimowej uczęszczali uczniowie na saneczki i uprawiali jazdę na nartach. Założono 5 sekcyj narciarskich po 15 uczniów. — Zakład posiada 15 par nart, 6 par saneczek, 5 par łyżew i 2 rowery.

Na fizyczny rozwój młodzieży wpływa nader dodatnio ta okoliczność, że Zakład posiada własny na wzór „jordanowski" urządzony park fundacji Józefa Skupniewicza. Park ten odległością 1 km. od miasta należycie jest chroniony przed kurzami i wyziewami miejskiemi, a mając w niedalekiem sąsiedztwie pobliskie Karpaty, czerpie z nich, jakoteż z rozległych wokoło łozin orzeźwiającą woń świeżego powietrza, którą w miesiącach wiosennych potęguje zapach kwitnących roślin jużto dziko rosnących, jużto hodowanych w parku.

Otaczające go z dwóch stron strumienie (młynówka i ramię Prutu) wprost zapraszają uczniów do częstej kąpieli.

Sześciomorgowa powierzchnia parku mieści 7 boisk (z tych 4 pokryte są murawą do gier sportowych i ludowych, 2 do ćwiczeń gimnastycznych, a jedno do tennisa), szerokie chodniki i aleje do biegu, chodu na szczudłach i t. p. Park posiada obszerny pawilon, złożony z hali jako schroniska w czasie nagłego deszczu, ze składu na przybory i z mieszkania dla dozorcy parku.

Park utrzymuje się z części datków na zabawy szkolne, składane przez uczniów Zakładu.

12) WYCIECZKI.

Oprócz wycieczek obowiązkowych, objętych programem naukowym, urządzali uczniowie pod opieką nauczycieli dalsze wycieczki w celach krajoznawczych. W dniach 13 i 14 maja harcerze pod przewodnictwem naucz. Lubczyńskiego odbyli wycieczkę do Nadwórny; połączyli obecność na święcie harcerskiem z poznaniem przepięknej okolicy górskiej. W dniach 6 i 7 czerwca nauczyciele Brandes i Oszywa urządzili z uczniami wycieczkę do Lwowa celem zwiedzena muzeów, galeryj obrazów i pamiątek

grodu „zawsze wiernego“ Rzeczypospolitej. Ponadto odbyli uczniowie kilka wycieczek na rowerach pod przewodnictwem nauczyciela Lubczyńskiego.

13) BURSY.

Przy naszym Zakładzie istnieją dwie Bursy: Gimnazjalna i Ludowa. W obu bursach przeważną ilość wychowanków stanowili uczniowie tut. Gimnazjum, reszta uczęszczała do miejscowej Szkoły handlowej i do klas wyższych szkół powszechnych. Bursami zarządzają Wydziały, na których czele stoją Dyrektor zakładu (Bursa Ludowa) i ks. prof Chłopecki (Bursa Gimnazjalna). W Bursie Gimnazjalnej znalazło pomieszczenie 41 uczniów, z tych 8 bezpłatnie, w Bursie Ludowej 39, w tem 3 za darmo. Opiekę gospodarczą i dozór wychowawczy w bursach sprawowali prefekci — nauczyciele: p. Oszywa w Ludowej, a p. Zaczek w Gimnazjalnej.

VI. Statystyka uczniów z końcem roku szkolnego 1927/28.

	KLASA													Razem
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIII	
1. LICZBA UCZNIÓW:														
1 wpisanych na r. szk. 1927/28.	49	58	41	36	34	39	37	38	42	40	38	27	33	512
2 ubyło w ciągu r. szk.	2	4	—	1	1	1	3	3	3	1	—	—	1	20
3 pozostało z końcem r. szk.														
chłopców	47	54	40	33^{1}	31	35	32^{1}	35	38	37	38	27	32	479^{2}
dziewcząt	—	—	0^{1}	0^{1}	0^{2}	0^{3}	0^{1}	—	0^{1}	0^{2}	—	—	—	0^{11}
Razem	47	54	40^{1}	33^{2}	31^{2}	35^{3}	32^{2}	35	38^{1}	37^{2}	38	27	32	479^{13}
2. RELIGJA:														
1 katolicka obrz. łac.	33	41	21	30^{2}	23	23	21^{1}	23	26	24	33	11	21	330^{3}
2 „ „ greck.	3	—	—	2	—	3	—	2	—	2	—	3	—	15
3 „ „ ormiań.	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	4
4 ewangelicka (augsb.)	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	5
5 „ (helw.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 chrześć.-menon.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
7 mojżeszowa	9	12	19^{1}	—	8^{2}	8^{3}	9^{1}	9	12^{1}	10^{2}	5	12	11	124^{10}
8 inne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	47	54	40^{1}	33^{2}	31^{2}	35^{3}	32^{2}	35	38^{1}	37^{2}	38	27	32	479^{13}
3. NARODOWOŚĆ:														
1 polska	47	54	40^{1}	32^{1}	31^{2}	33^{3}	30^{2}	34	38^{1}	36^{2}	38	24	32	469^{12}
2 ruska	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	3		7
3 niemiecka	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
4 żydowska	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
5 czeska	—	—	—	0^{1}	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0^{1}
6 ormiańska	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Razem	47	54	40^{1}	33^{2}	31^{2}	35^{3}	32^{2}	35	38^{1}	37^{2}	38	27	32	479^{13}

	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V a	V b	VI a	VI b	VII a	VII b	VIII	Razem
	K		**L**		**A**		**S**		**A**					
4. WYNIK OGÓLNY KLASYFIKACJI Z KOŃCEM R. SZK. 1927/28.														
1 bardzo dobry	2	2	2	1^{1}	1^{1}	1	2	7	5	3^{1}	6	1	5	38^{3}
2 dobry i dostateczny	39	40	31	25^{1}	21^{1}	23^{3}	20	17	20^{1}	24^{1}	27	20	26	333^{7}
3 dostateczny na ogół	3	5	3	2	3	—	2	5	6	2	3	—	—	34
4 niedostateczny	3	7	4	5	6	11	8	6	7	8	2	6	—	73
5 przeznaczeni do egz. uzupełn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
6 nieklasyfikowani t. zn. prywatyści, którzy się nie zgłosili do egzaminu rocznego	—	—	0^{1}	—	—	—	0^{2}	—	—	—	—	—	—	0^{3}
Razem	47	54	40^{1}	33^{2}	31^{2}	35^{3}	32^{2}	35	38^{1}	37^{2}	38	27	32	479^{13}
5. MIEJSCE ZAMIESZKANIA RODZICÓW:														
1 w Kołomyi	39	42	31^{1}	24^{1}	22^{2}	25^{2}	23^{1}	25	25^{1}	32^{2}	28	21	21	358^{10}
2 w powiecie kołomyjskim	1	3	5	2	2	3	1	3	2	1	5	2	5	35
3 w innych powiatach Polski	7	8	3	7^{1}	5	7^{1}	7^{1}	7	10	4	5	3	4	77^{3}
4 zagranicą	—	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	1	2	9
Razem	47	54	40^{1}	33^{2}	31^{2}	35^{3}	32^{2}	35	38^{1}	37^{2}	38	27	32	479^{13}

	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V a	V b	VI a	VI b	VII a	VII b	VIII	Razem
	K		**L**		**A**		**S**		**A**					
6. ZATRUDNIENIE RODZICÓW:														
1 rolnicy ziemianie	—	—	5	0^{1}	—	1	2	3	—	—	—	—	2	13^{1}
2 „ włościanie	2	3	2	1	2	2	1	1	3	—	3	2	1	23
3 samoistni przemysłowcy	4	5	6	1	2	3	—	1	2	2	2	1	—	29
4 „ rzemieślnicy	2	4	6	1	1	1	6^{1}	2	—	3	3	1	—	30^{1}
5 „ kupcy	2	8	5	—	2	2^{1}	3	1	4^{1}	3^{1}	3	8	5	46^{3}
6 pracownicy rolni	—	—	—	—	—	—	-	–	1	—	—	—	—	1
7 „ przem. i rękodz.	—	2	1	2	—	2	—	1	4	4	—	—	—	16
8 „ nandlowi	—	--	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	4
9 wolne zawody umysłowe (duchowni, lekarze i t. p)	1	3	1	2	1^{1}	4^{1}	5^{1}	5	2	1^{1}	—	—	2	27^{4}
10 wojskowi czynni	3	1	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	9
11 profesorowie i nauczyciele	6	3	0^{1}	1^{1}	1^{1}	1	—	5	—	1	5	2	5	30^{3}
12 urzędnicy państwowi, samorządowi i prywatni	9	13	4	14	14	8^{1}	8	8	13	11	12	11	11	136^{1}
13 niżsi funkcjonarjusze państw., samorządowi i prywatni	12	8	3	8	5	5	4	7	4	7	7	1	2	73
14 emeryci	5	3	3	—	—	4	2	—	3	5	1	1	—	27
15 kapitaliści	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16 właściciele realności miejskich	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	5
17 inne zawody	1	1	2	1	—	1	—	1	—	—	1	—	2	10
Razem	47	54	40^{1}	33^{2}	31^{2}	35^{3}	32^{2}	35	38^{1}	37^{2}	38	27	32	479^{13}

Tematy wypracowań pisemnych w terminie wiosennym 1928.

Z języka polskiego do wyboru:

1. Kwestje polityczne i społeczne w literaturze polskiej.
2. Lud w poezji polskiej.
3. Charakterystyka prądów kulturalno-literackich w Polsce.

Z historji do wyboru:

1. Podbój Grecji przez Rzym, zaś Rzymian przez Greków.
2. Położenie polityczne Polski w dobie Sejmu Czteroletniego.
3. Władza prawodawcza w dawnej i dzisiejszej Polsce.

Z języka łacińskiego:

Cicero, De oratore LIV. Od słów: „Socrates ita in iudicio capitis“ . . . do słów: „innocentissimum condemnarent“.

Z języka niemieckiego do wyboru:

1. Worin liegt die geographische Bedeutung der Weichsel und welche Ereignisse der vaterländischen Geschichte knüpfen sich an diesen Strom?
2. Ist uns das Deutsche nötig?
3. Hermanns Werbung um Dorothea. (Goethe: Hermann u. Dorothea).

Z matematyki:

1. A i B idą naprzeciw siebie. A wyszedł 2 dni wcześniej niż B, który przebywa dziennie o 14 klm. więcej niż A. W chwili ich spotkania się stosunek dróg, przebytych przez A i B, równał się stosunkowi 5:6. Gdyby A był 5 dni krócej w drodze, a B przebywał 7 km. więcej niż A, to przebyte drogi pozostawałyby w stosunku 1:2. Ile km. dziennie przebywał A i ile dni był w drodze?

2. Z odległości $\alpha = 19{\cdot}3$ m. od środka podstawy wieży widać górną część jej bani, mającej kształt kuli, pod kątem $\alpha = 63^0 20'$. Kąt widzenia bani wynosi $\beta = 2^0 30'$. — Obliczyć powierzchnię bani.

Z fizyki:

1. 30 gr. drzewa lipowego, obciążonych kawałkiem ołowiu, ważyło pod wodą 8·42 gr. Kawałek ołowiu ważył pod wodą 38·48 gr. Znaleźć ciężar właściwy drzewa lipowego.

2. W odległości 80 cm. przed wierzchołkiem zwierciadła wklęsłego znajduje się na osi zwierciadła punkt świecący. Jeżeli punkt świecący przybliży się do zwierciadła o 20 cm., to odległość jego obrazu podwoi się. Jak wielka jest ogniskowa zwierciadła wklęsłego?

VII. Statystyka egzaminów dojrzałości w roku szkolnym 1927/28.

W obu terminach egzaminy odbyły się pod przewodnictwem Dyrektora Zakładu.

a) W terminie zimowym 1928 egzamin dojrzałości zdali:

z kl. VIII a.

1 Kotlarczuk Józef, ur. 7 listopada 1905 w Demyczu, wyzn. rzym.-kat., zdał 16 lutego 1928.
2 Pokorny Bruno Hugo (bin.), ur. 29 listopada 1908 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 16 lutego 1928.

z kl. VIII b.

3 Korabiowski Józef Jan (bin.), ur. 5 marca 1909 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 16 lutego 1928.
4 Weiserówna Freida, ur. 23 stycznia 1909 w Werbiążu Niżnym, wyzn. mojżesz., zdała 16 lutego 1928.

Czterech abiturjentów reprobowano na podstawie egzaminu pisemnego.

b) W terminie wiosennym 1928 egzamin dojrzałości zdali:

1 Allerhand Maksymiljan, ur. 12 marca 1910 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 21 maja 1928.
2 Brawer Mojżesz Juda, ur. 15 października 1908 w Uhornikach, wyzn. mojżesz., zdał 21 maja 1928.
3 Chudzikiewicz Zygmunt Mieczysław Tomasz (trin.), ur. 29 grudnia 1910 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1928.
4 Delfiner Leon, ur. 14 lutego 1910 w Serecie (Rumunja), wyzn. mojżesz., zdał 21 maja 1928.
5 Dębski Jan Marjan Zbigniew (trin.), ur. 28 marca 1909 w Rzeszowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1928
6 Hasko Juljan Adam (bin.), ur. 3 czerwca 1910 w Łopiance, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1928.
7 Hecht Benno, ur. 2 września 1910 w Winogradzie, wyzn. mojżesz, zdał 21 maja 1928.
8 Heller Izydor, ur. 12 stycznia 1910 w Kołomyi, wyzn. mojż., zdał 22 maja 1928.
9 Iwański Zdzisław Ferdynand (bin.), ur. 19 stycznia 1909 w Posadzie Olchowskiej, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1928.
10 Kobylański Andrzej Tadeusz (bin.), ur. 21 stycznia 1910 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1928.

11 Koperski Jan Kazimierz (bin.), ur. 8 marca 1910 w Peczeniżynie, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1928.

12 Kowal Mieczysław Ludwik (bin.), ur. 24 kwietnia 1910 w Brzeszczach, wyzn. rzym.-kat, zdał 23 maja 1928.

13 Kwaśniowski Stefan Witold (bin.), ur. 27 stycznia 1909 w Delatynie, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1928.

14 Liskowacki Piotr Mieczysław Kazimierz (trin.), ur. 22 lutego 1910 w Verbauti (Rumunja), wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1928.

15 Migocki Kazimierz Antoni (bin.), ur. 14 grudnia 1908 w Kułaczkowcach, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1928.

16 Mołoń Stanisław, ur. 4 sierpnia 1908 w Schenectady (Stany Zjedn. Am. Półn.), wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1928.

17 Nemeth Fiszel, ur. 8 stycznia 1908 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 23 maja 1928.

18 Rosenhek Wilhelm, ur. 29 stycznia 1910 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 23 maja 1928.

19 Schauber Mordecheusz, ur. 5 października 1908 w Jezierzanach, wyzn. mojżesz, zdał 24 maja 1928.

20 Sentek Antoni Stanisław (bin), ur. 13 czerwca 1910 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1928.

21 Spindel Dawid Lipa, ur. 19 stycznia 1909 w Liskach, wyzn. mojżesz., zdał 24 maja 1928.

22 Świątek Alojzy, ur. 5 czerwca 1908 w Śniatynie-Załuczu, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1928.

23 Weiser Zygmunt, ur. 10 stycznia 1908 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 24 maja 1928.

24 Więckowski Jan Tadeusz (bin.), ur. 20 kwietnia 1907 w Św. Józefie, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1928.

Reprobowano: trzech abiturjentów na podstawie egzaminu pisemnego, trzech na podstawie egzaminu ustnego.

VIII. Wykaz uczniów w roku szkolnym 1927/28.

Uwaga:

a. wynik ogólny bardzo dobry, dobry i dostateczny (tłustym drukiem bardzo dobry),

b. nieklasyfikowani i ci, którzy wystąpili lub zmarli,

c. przeznaczeni do egzaminu uzupełniającego,

b. wynik niedostateczny.

Klasa I (49)

a. Abrahamowicz Tadeusz
Adam Ewald
Aleksiewicz Engenjusz
Baran Fryderyk
Białowąs Kazimierz
Bijowski Stefan
Bojko Włodzimierz
Chmaj Jan
Eisner Wilhelm
Fränkel Wilhelm
Fund Michuel
Gruszkoś Zbigniew
Hankiewicz Rudolf
Herzig Herman
Höffner Fryderyk
Janiszewski Zbigniew
Jaselski Bazyli
Jäger Leon
Jekel Karol
Klepacz Henryk
Koba Juljan
Kociński Kazimierz
Korabiowski Franciszek
Laurentowicz Kazimierz
Leligdowicz Mirosław
Mahler Herman
Makowiczka Jerzy
Mally Adam
Nagay Józef
Pankiewicz Tytus
Pilarski Zygmunt
Piskozub Piotr
Pistyner Dawid
Plezia Zbigniew
Pryszczewski Stanisław
Rosenheck Dawid
Ruszała Feliks
Schindler Stanisław
Siomiak Leon
Szatkowski Kazimierz
Turzański Zenobjusz
Winiarski Marjan
Zborowski Zygmunt
Żehaluk Mirosław

b. Lachowicz Stanisław (wyst. 27/2 1927)
Rozmysłowski Tadeusz (wyst. 1/9 1927)

c. —

d. Bilik Ferdynand
Klusik Jan
Sorycz Wilhelm

Klasa II (58)

a. Antoniewicz Kajetan
Beck Józef
Berezowski Marjan
Bielenda Franciszek
Blitz Abraham
Bückel Emanuel
Bugajski Bolesław
Czarnota Jan
Czornycz Jan
Czyżowski Bolesław
Danyluk Stanisław
Feuer Józef
Feuerstein Maurycy
Gajewski Roman
Ganszer Władysław
Hertman Józef
Kisielewski Juljan
Kociński Romuald
Kołt Stanisław
Krasowski Adam
Kulczycki Bolesław
Małecki Tadeusz
Mateja Franciszek
Munczek Jakób
Mycawka Jan
Neider Natan
Owsiński Mieczysław
Pankiewicz Roman
Piotrkowski Gustaw
Piskozub Adam
Połoszynowicz Jan
Popieluch Edward
Postępski Zdzisław
Rauch Adolf
Reischer Kazimierz
Reissmann Leo
Rzuchowski Gabrjel
Schneck Meilech
Sokołowski Bronisław
Spiegel Maks
Stratejczuk Józef
Strokołowski Józef
Szatkowski Władysław
Szpakowski Adam
Taub Izak
Weber Edward
Werber Władysław

b. Andrzejowski Ryszard (wyst. 19/11 1927)
Białoskurskyj Józef (wyst. 10/1 1927)
Łucki Rudolf (wyst. 1/9 1927)
Woroch Witołd (wyst. 1/9 1927)

c. —

d. Białous Tadeusz
Boczar Bronisław
Iranek Witołd
Obidniak Tadeusz
Reisch Józef
Tymoczko Stefan
Weber Rudolf

Klasa III a (41)

a. Ambroziuk Józef
Aschkenazy Mojżesz
Baraniuk Józef
Barbag Bertold
Beck Bronisław
Bergmann Leon
Brettler Paweł
Budzianowski Kazimierz
Eckstein Izydor
Eifermann Mojżesz
Franzos Filip
Greif Izak
Hönisch Simche
Jammenfeld Fryderyk
Jamrozy Roman
Jaworski Tadeusz
Kohn Salo
Leliwa Ludwik
Lewandowski Józef
Lewandowski Władysław
Małecki Tadeucz
Maramorosch Karol

Michalewicz Jarosław
Neuberger Szaja
Paraszczak Bogusław
Peisach Rachmiel
Piskozub Franciszek
Rippel Antoni
Rosenman Izydor
Silberbusch Zygmunt
Speiser Adolf
Stachowiak Władysław
Urbanowski Adam
Wellik Jan
Ziegler Henryk
Zimand Konrad

b. Herzig Regina (pryw.)

c. —

d. Ciołek Marjan
Strasser Franciszek
Tunner Alojzy
Wiszniewski Jan

Klasa III b (36)

a. Baumunk Karol
Bohr Stanisław
Bohr Władysław
Boroń Janina (hospit.)
Bujarski Edmund
Chmaj Witold
Dittrich Tadeusz
Dzięciołowski Wacław
Gardziejewski Adam
Gerstel Jan
Hankiewicz Mieczysław
Kabat Mirosław (pryw.)
Klepatsch Ginter
Kowarzyk Kazimierz
Makarski Kazimierz
Matonoha Franciszek
Miernik Tadeusz
Mizerski Jan
Oralewski Roman
Petruszewycz Teofil
Piskozub Tadeusz
Piskozub Wiesław
Rippel Stefan
Ruman Stanisław
Ryger Andrzej
Sokołowski Antoni
Stabiszewski Tadeusz
Starzeński Józef
Wojtaszek Kazimierz
Żebracki Antoni

b. Arsenicz Tadeusz (wyst. 30/1 1928)

c. —

d. Baraniuk Antoni
Botuliński Eugenjusz
Lauterbach Wiktor
Salewicz Władysław
Śliwiński Tadeusz

Klasa IV a (34)

a. Abosch Romuald
Buczyński Rudolf
Ekerling Benjamin
Formanek Romuald
Fuchs Aba
Gajewski Modest
Gruszka Rudolf
Hasko Tadeusz
Holder Henryk
Klecan Antoni
Konecki Tadeusz
Kopestyński Jan
Kulczycki Tadeusz
Lessaer Zdzisław
Nagler Martin
Neider Marceli
Obidniak Stanisław
Obuchowicz Zbigniew
Pordes Alicja (hospit)
Sawicki Tadeusz
Schneidscher Emanuel
Smetaniuk Ludwik

Staszowski Kazimierz
Trzciński Tadeusz
Wagmann Marja (hospit.)
Ziegler Stanisław
Żupański Józef

b. Trzyna Stefan (wyst. 1/9 1927)

c. —

d. Iwański Stefan
Kruszelnicki Ignacy
Mally Stanisław
Pietrzak Franciszek
Popiel Stanisław
Spindel Zygmunt

Klasa IV b (39)

a. Bernstein Emanuel
Bernstein Zygfryd
Czyżowski Jan
Drimer Ignacy
Grün Mendel
Hacker Henryk
Hargesheimer Zygmunt
Hejda Kazimierz
Juny Mieczysław
Kiesler Milo
Kołcan Teodor
Kostrubiak Kazimierz
Kram Bruno
Mahler Marjem (hospit.)
Mańkowski Adam
Pollak Mieczysław
Ramler Blima (hospit.)
Rydzy Stanisław
Schulbaum Irenjusz
Silberman Dola (prywat.)
Specht Jan
Tchórzewski Kazimierz
Turzański Bolesław
Wysocki Tadeusz
Załucki Stefan
Zawistowski Marjan
Żehaluk Antoni

b. Bystrzanowski Adolf (wyst. $^1/_2$ 1928)

c. —

d. Dobrowlański Adam
Ember Stefan
Hübschmann Arnold
Michałowski Feliks
Pankiewicz Franciszek
Scholl Edward
Seńkowski Kazimierz
Surmaj Emil
Tymoczko Tadeusz
Wojciechowski Zbigniew
Wojdyła Karol

Klasa V a (37)

a. Als Jan
Axelrad Dawid
Berezowski Zdzisław
Bohosiewicz Michał
Damm Stanisław
Ember Jan
Grossfeld Maurycy
Hessel Józef
Höffner Jan
Hrabar Wiesław
Iwański Roman
Jaszek Stanisław
Koryzma Marjan
Lachs Marceli
Nowiński Stanisław
Petrowicz Bogdan
Richter f. Stein Emanuel
Rosmarin Norbert
Schifter Abraham
Starzecki Franciszek
Stern Józef
Slipecki Stanisław
Waks Józef
Zieliński Piotr.

b. Czekałowski Jarosław (wyst. 23/4 1927)
Gelbart Emilja (pryw.)
Herbinger Zbigniew (wyst. 1/9 1927)
Koziorowski Marjan (pryw.)
Trzyna Bronisław (wyst. 1/9 1927)

c. —

d. Bakes Tadeusz
Budzianowski Tadeusz
Janicki Bolesław
Junger Tadeusz
Korona Jerzy
Piskozub Mieczysław
Pituła Karol
Seńkowski Tadeusz

Klasa V b (38)

a. Aschkenazy Abraham
Bachmann Waldemar
Czapiński Stefan
Eltis Markus
Funkenstein Bronisław
Goldberg Roman
Huczneker Maurycy
Janiszewski Mieczysław
Kanafocki Roman
Kohlmann Eugenjusz
Kordecki Andrzej
Korek Tadeusz
Kramer Salomon
Kropiwnicki Mieczysław
Kuchla Józef
Liebhart Gustaw
Majewski Władysław
Orzechowski Tadeusz
Pudło Kazimierz
Rapp Wilhelm
Rupnicki Józef
Rześniowiecki Tadeusz
Sack Majer
Switalski Bogusław
Szatkowski Bolesław
Załucki Kazimierz
Zawojski Zbigniew
Zuckermann Saul

b. Budz Józef (wyst. 3/11 1927)
Leszczyński Jerzy (wyst. 22/2 1927)
Szeligowski Adam (wyst. 31/12 1927)

c. —

d. Baranowski Bolesław
Juny Stanisław
Messlin Zdzisław
Rawski Adam
Senczuk Roman
Tanaszczuk Władysław

Klasa VI a (42)

a. Baraniuk Stanisław
Bystrzanowski Edward
Eibel Adam
Grossfeld Abraham
Hakemer Zbigniew
Hasko Mieczysław
Hilsenrath Dawid
Hilsenrath Klara (pryw.)
Holder Izydor
Ilnicki Bolesław
Kofler Edward
Konecki Michał
Korynek Tadeusz
Kostecki Michał
Łyżwiński Władysław
Menczil Herman
Mund Karol
Opaliński Marjan
Salewicz Adam
Schaffel Samuel
Singer Paweł
Spólnicki Jan
Starrer Aron
Śledziński Leopold

Uruski Władysław
Weber Władysław
Wlasak Bolesław
Wlasak Stanisław
Woliński Władysław
Wróbel Serwacy
Zalot Ludwik
Zimand Wiljam

b. Bilek Romuald
(wyst. 1/9 1927)
Laskowski Władysław
(wyst. 25/10 1927)

Mally Bronisław
(wyst. 1/9 1927)

c. —

d. Adler Bronisław
Baumann Aleksander
Boczar Leszek
Lunenfeld Maurycy
Płomiński Zygmunt
Popiel Tadeusz
Zaremba Ludwik

Klasa VI b (40)

a. Arsenicz Włodzimierz
Biłejczuk Franciszek
Brochstein Jenö
Bujarski Tadeusz
Dawidsohn Karol
Fajkosz Hipolit
Hacker Oskar
Haffner Edmund
Horowitz Klara (pryw.)
Kinajluk Ludwik
Kostecki Włodzimierz
Krasnopolski Bronisław
Lantner Leon
Moszoro Kazimierz
Mund Herman
Piskozub Zbigniew
Popieluch Zbigniew
Reischer Leopold
Resch Izabella (pryw.)
Różański Roman
Sanojca Kazimierz
Senczuk Teodozjusz
Smoter Józef
Sokołowski Tadeusz
Stachowiak Franciszek
Stiefel Zygmunt
Thurmann Chaim
Uchorczak Stanisław
Weber Piotr
Weitz Maurycy
Wollenstein Maks

b. Sierosławski Eugenjusz
(wyst. 31/1 1928)

c. —

d. Boczar Ludwik
Chmaj Franciszek
Mazepiuk Józef
Pauzner Kazimierz
Słaby Stanisław
Sławicz Tytus
Sopuszyński Bronisław
Zachara Czesław

Klasa VII a (38)

a. Bargiel Kazimierz
Becher Jakób
Borkowski Stanisław
Blitz Artur
Bunda Ferdynand
Chmaj Tadeusz
Dobrowlański Mieczysław
Drak Walerjan
Głowa Władysław
Gola Henryk
Grodecki Zygmunt
Hlawaty Aleksander
Hnatik Mikołaj
Illuk Władysław

Kofler Adolf
Korzelik Edward
Kropp Edward
Książek Kazimierz
Leszczyński Jan
Lieberman Henryk
Lieberman Józef
Mac Marjan
Małkowski Tadeusz
Mazur Adam
Mielnik Djonizy
Pioterek Kazimierz
Pohl Tadeusz
Rosół Władysław
Skorecki Tadeusz
Spanier Kazimierz
Stadniczenko Antoni
Stiefel Antoni
Wiłoszyński Tadeusz
Worwa Marjan
Ziegler Leopold
Żebracki Artur

b. —

c. —

d. Dobrucki Władysław
Drogoń Józef

Klasa VII b (27)

a. Baumunk Wilhelm
Dzięciołowski Kazimierz
Engelstein Jakób
Herman Dolko
Juris Samuel
Kanfer Maurycy
Krukiewicz Kazimierz
Lewicki Roman
Lieblich Maurycy
Łukawiecki Bohdan
Łukawecki Jarosław
Mahler Józef
Mazurak Ferdynand
Reichman Adolf
Rosenberg Samuel
Rosenmann Zygfryd
Salpeter Izrael
Siekiewicz Eugenjusz
Stefanik Tadeusz
Stendig Tischel
Zaremba Eugenjusz

b. —

c. —

d. Bukszowanyj Eugenjusz
Grünberg Zygfryd
Hakemer Marjan
Jaeschke Aleksander
Wróblewski Michał
Zarzymski Mieczysław

Klasa VIII (33)

a. Allerhand Maksymiljan
Brawer Mojżesz
Chudzikiewicz Zygmunt
Delfiner Leon
Dębski Jan
Hasko Juljan
Hecht Benno
Heller Izydor
Iwański Zdzisław
Jaeschke Leopold
Kobylański Andrzej
Koperski Kazimierz
Kowal Mieczysław
Kramer Dawid
Kwaśniowski Stefan
Liskowacki Piotr
Liśkiewicz Zdzisław
Migocki Kazimierz
Mołoń Stanisław
Nemeth Fiszel

Rosenhek Wilhelm
Ryżewski Kazimierz
Schauber Mordecheusz
Sentek Antoni
Sołtys Tadeusz
Spindel Dawid
Stadniczenko Józef
Świątek Alojzy

Tacij Kazimierz
Weiser Zygmunt
Więckowski Jan

b. Dickmann Emanuel

c. Dobrucki Edward

d. —

IX. Informacje na rok szkolny 1928/29.

1. Egzaminy uzupełniające za rok szkolny 1927/28 odbędą się 3 września 1928.

2. Egzamin wstępny do którejkolwiek klasy może uczeń zdawać tylko przed ferjami. W razie niepomyślnego wyniku może zdawać egzamin do klasy wyższej za rok.

Wszelkie egzaminy w gimnazjum tak wstępne, jak i prywatne odbywają się tylko przed ferjami.

3. Dla informacji kół rodzicielskich, które swe dzieci uczą prywatnie, podaje się adresy księgarni, w których mogą zamawiać programy naukowe, obecnie obowiązujące.

„Książnica polska T. N. S. W., Lwów, Carnieckiego 12, lub Książnica polska T. N. S. W.. w Warszawie, Nowy Świat 59."

4. Rok szkolny 1928/29 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 3 września 1928. Prawidłowa nauka zacznie się 4 września 1928.

Kołomyja w czewcu 1928.

Boroń Stanisław
dyrektor.